

PROIECT DE OBIECTIVE

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

ELENA HACH

PROCUROR

PARCHETUL DE PE LÂNGĂ CURTEA DE APEL BRAȘOV

CUPRINS

ABREVIERI.....	2
1. CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA ELABORAREA PROIECTULUI.....	3
2. PREZENTAREA SINTETICĂ A MINISTERULUI PUBLIC.....	4
2.1 Sistemul Ministerului Public	4
2.2 Resursele umane	6
2.3 Resurse materiale.....	7
2.4 Volumul de activitate	7
3. PROCURORUL, STATUTUL SĂU ÎN LEGISLAȚIA ALTOR STATE, SCURTĂ PRIVIRE COMPARATIVĂ	11
4. ANALIZA SWOT	14
5. OBIECTIVELE PROIECTULUI ÎN ACORD CU MECANISMUL DE COOPERARE ȘI VERIFICARE, PRECUM ȘI CU PROBLEMELE REALE DIN SISTEM	17
5.1. Obiectiv permanent și general.....	18
5.2. Obiective strategice	18
5.3. Direcții de acțiune.....	19
5.4. Obiective specifice	26
6. CONCLUZII.....	30
ANEXA 1	31
ANEXA 2	33

Abrevieri

DIICOT - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

DNA - Direcția Națională Anticorupție

HG - Hotărâre a Guvernului

ÎCCJ - Înalta Curte de Justiție și Casație

MCV/Mecanismul - Mecanismul de Cooperare și Verificare

MJ/Ministerul - Ministerul Justiției

MP - Ministerul Public

PÎCCJ - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

UE - Uniunea Europeană

1. CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA ELABORAREA PROIECTULUI

Prezentul proiect are în vedere viziunea asupra sistemului parchetelor, astfel cum este deja structurat legislativ, urmărindu-se obținerea unor soluții cât mai viabile și realiste în actuală formulă normativă.

Experiența obținută atât în funcții de execuție cât și în funcții de conducere, în sistem cât și în Consiliul Superior al Magistraturii, respectiv Ministerul Justiției, a fost valorificată din nou prin conceperea strategică a proiectului ce se dorește a fi o viziune modernă și dinamică asupra parchetelor și procurorilor.

Obiectivele proiectului țin cont de cerințele reiterate în Rapoartele de Monitorizare din cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare întocmite de Comisia Europeană, direcțiile de acțiune stabilite în Programul de la Stockholm precum și de problemele reale din sistem, astfel încât procurorul, subiectul condus va fi subiectul principal al fiecărui obiectiv, urmărindu-se îmbunătățirea modului de acțiune al acestuia în unitățile de parchet, integritatea și reputația sa profesională, instrumentele pentru o protejare mai eficientă a acestora, răspunderea disciplinară în contextul noilor modificări intervenite în acest domeniu.

Ministerul Public, în îndeplinirea acestor obiective, va continua reformarea sistemului judiciar, urmărind obținerea unei eficiențe crescute a activității și implicit, creșterea încrederii în justiției, precum și creșterea valorii profesionale și umane a corpului de procurori și nu numai.

Aceste obiective trebuie duse la capăt nu în mod singular, ci printr-un management participativ, fără a neglija rolul principiului controlului ierarhic ce aigură esența piramidei Ministerului Public, precum și nevoile procurorilor exprimate în salarizare corespunzătoare, spații și mijloace de anchetă adecvate în mod propriu rolului de apărători ai intereselor generale ale societății.

La alcătuirea logică a obiectivelor au fost avute în vedere, din perspectiva funcției de procuror general, funcțiile manageriale de prevedere, organizare, coordonare, antrenare, de control - reglare, precum și locul și rolurile pe care le îndeplinește acesta și anume: manager principal ce își subordonează alți manageri, manager general ce conduce o unitate complexă în care se desfășoară activități eterogene, lider în domeniu interpersonal asigurând contactele în interiorul sistemului pe orizontală, cât și cu exteriorul, conducător al informației juridice, un întreprinzător în domeniu decizional ce caută căi de realizare a obiectivelor propuse, distribuie în mod optim resursele umane, mânuind cu răspundere și distribuind în aceeași modalitate, ca ordonator principal de credite, resursele bugetare.

2. PREZENTAREA SINTETICĂ A MINISTERULUI PUBLIC

2.1 Sistemul Ministerului Public are un statut special, iar actul managerial se desfășoară adaptând metodele general cunoscute la particularitățile sale specifice. Natura atipică a Ministerului Public rezultă din atribuțiile sale, din mecanismele procesuale pe care le dezvoltă precum și din statutul procurorului.

Misiunea organizațională este stabilită prin legea fundamentală și prin legea privind organizarea judiciară.

Obiectivul său general este îndeplinirea ordinii de drept prin respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor prin efectuarea unor activități legitime și oportune care trebuie să îndeplinească anumite standarde minimale de legitimitate și procesuale.

În conformitate cu prevederile art. 132 din Constituția României și art. 62 din Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției. Potrivit art. 69 alin. (2) din aceeași lege, controlul ministrului justiției constă în verificarea eficienței manageriale, a modului în care procurorii își îndeplinesc atribuțiile specifice și în care se desfășoară raporturile de serviciu cu justițiabilii și cu celelalte persoane implicate în lucrările de competența parchetelor. Controlul nu poate viza măsurile dispuse de procuror în cursul urmăririi penale și soluțiile adoptate.

Ministerul Public este alcătuit din procurori organizați în parchete, se structurează într-un sistem piramidal de unități de parchet ce funcționează numai pe lângă instanțele ce asigură parcurgerea tuturor gradelor de jurisdicție: judecătorie, tribunal, curte de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție; totul este subordonat operațional conducătorului Ministerului Public, procurorul general al parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Este parte a autorității judecătorești și reprezintă interesele societății.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție coordonează activitatea tuturor parchetelor și este condus de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ajutat de un prim-adjunct, un adjunct și trei consilieri.

În cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție funcționează un colegiu de conducere, care hotărăște asupra problemelor generale ale Ministerului Public.

Structura organizatorică cuprinde: secții, servicii, birouri și compartimente, conduse de procurori șefi, inclusiv pentru combaterea infracțiunilor săvârșite de militari.

În cadrul acestei instituții funcționează Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, ca structură cu personalitate juridică proprie, specializată în combaterea criminalității organizate și terorismului, atribuțiile, competența, structura, organizarea și funcționarea fiind reglementate în Legea nr. 508/2004, precum și Direcția Națională Anticorupție, ca structură autonomă cu personalitate juridică independentă în raport cu instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea, precum și în relațiile cu celelalte autorități publice. Atribuțiile, competența, structura, organizarea și funcționarea acestei direcții sunt stabilite în Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002.

Atât DIICOT cât și DNA sunt conduse de un procuror șef, ajutat de 2 procurori șefi adjuncți, sub coordonarea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație. Aceste direcții au o structură centrală, precum și o structură teritorială, compusă din servicii și birouri teritoriale.

Parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată, conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, în condițiile legii.

Parchetele de pe lângă curțile de apel funcționează pe lângă curțile de apel, în mod corelativ fiind gândite și parchetele de pe lângă tribunale, respectiv parchetele de pe lângă judecătorii. La momentul actual funcționează 16 parchete pe lângă curțile de apel, 43 parchete pe lângă tribunale și 176 parchete pe lângă judecătorii.

Parchetele de pe lângă curțile de apel și parchetele de pe lângă tribunale au personalitate juridică și au în structură secții în cadrul cărora pot funcționa servicii și birouri.

Parchetele de pe lângă judecătorii sunt organizate în fiecare județ și în sectoarele municipiului București.

Parchetele de pe lângă curțile de apel sunt conduse de procurori generali, iar parchetele de pe lângă tribunale, tribunale pentru minori și familie și judecătorii sunt conduse de prim-procurori. Secțiile, serviciile și birourile parchetelor sunt conduse de procurori șefi. În cadrul fiecărui parchet funcționează colegii de conducere, care avizează problemele generale de conducere ale parchetelor.

În sistemul Ministerului Public există un singur parchet specializat în domeniul instrumentării infracțiunilor săvârșite de minori și asupra minorilor, Parchetul de pe lângă Tribunalul pentru Minori și Familie, entitate constituită în 1 februarie 2005, prin Ordinul nr. 83/C/2005 al Ministrului Justiției.

Sistemul parchetelor militare este format din: Parchetul Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial București și

Parchetele Militare de pe lângă Tribunalele Militare București, Cluj, Iași și Timișoara. În cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Direcției Naționale Anticorupție funcționează secții de combatere a infracțiunilor săvârșite de militari.

Prin Legea nr. 148/2011 privind desființarea unor instanțe judecătorești și a parchetelor de pe lângă acestea, în vederea echilibrării volumului de muncă, s-au desființat 12 unități de parchet și anume: Bocșa, Bozovici, Cernavodă, Băneasa, Bechet, Comana, Șomcuța Mare, Sângeorgiu de Pădure, Scornicești, Urlați, Jimbolia și Murgeni, dintre acestea trei fiind în stare funcțională, și anume Bozovici, Șomcuța Mare și Murgeni.

2.2 Resursele umane¹

Potrivit datelor oficiale, în sistemul Ministerului Public, sunt prevăzute în statele de organizare 2.902 posturi, din care Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și parchetele din teritoriu – 2.384, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - 280, Direcția Națională Anticorupție - 145, Secția parchetelor militare - 93. Din acest total, 455 posturi(15,66%) sunt vacante.

Plecarea procurorilor din sistem a fost determinată în mare măsură de trecerea acestora la corpul judecătorilor (43 de cereri admise în anul 2011), pensionare, demisie sau alte cauze.

În ceea ce privește funcțiile de conducere, sunt prevăzute 637 posturi din care, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - 32, unități subordonate - 472, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - 70, Direcția Națională Anticorupție - 42, Secția parchetelor militare - 21, fiind vacante 153 posturi (24,02%), acestea fiind repartizate astfel: Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - 119, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - 11, Direcția Națională Anticorupție - 14, Secția parchetelor militare - 9. Dintre aceste posturi, 134 erau ocupate prin delegare la 31.12.2011.

Se remarcă existența a două unități de parchet care funcționează cu un singur procuror, Parchetul de pe lângă Judecătoria Luduș și Parchetul de pe lângă Negrești Oaș, iar un număr de 13 unități funcționează la jumătate din capacitatea maximă de ocupare a posturilor, din care 7 sunt parchete de pe lângă judecătorii (Horezu, Năsăud, Strehaia, Alba-Iulia, Fălticeni, Negrești Oaș, Luduș) iar 6 parchete de pe lângă tribunale (Giurgiu, Ilfov, Bacău, Neamț, Satu-Mare, Harghita).

¹ Datele din acest capitol sunt preluate din Raportul de activitate al Ministerului Public pe anul 2011, publicat pe site-ul <http://www.mpublic.ro>

2.3 Resurse materiale²

În prezent, activitatea parchetelor se desfășoară în 188 de locații, din care marea majoritate sunt în administrare sau proprietate și anume 138, starea acestora fiind în general foarte bună (117), doar 9 fiind în stare satisfăcătoare.

Bugetul Ministerului Public are alocate capitole destinate reparațiilor capitale, reparațiilor curente, investițiilor în construcții, consolidărilor, studiilor de fezabilitate, achizițiilor de imobile, achiziționărilor de licențe pentru utilizare servere, etc.

2.4 Volumul de activitate³

Datele din prezenta secțiune au fost raportate la nivelul anului 2011.

Directia Națională Anticorupție (competența materială este dată de combaterea faptelor de corupție de nivel înalt și mediu, prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, dar și alte infracțiuni grave, considerate a fi în strânsă legătură cu corupția ca fenomen complex, potrivit art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002) are un volum de activitate în creștere, soluționând **3313** cauze din **6615** în anul **2011**, față de 1633 din 2314 în anul 2005. Din aceste cauze, **233** au fost soluționate prin emiterea rechizitoriilor, fiind trimiși în judecată **1091** inculpați pentru **2560** infracțiuni, cele mai multe fiind infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000 și anume **1699**.

Accentul a fost pus pe eradicarea corupției la nivel mediu și înalt fiind dispusă trimiterea în judecată a **536** persoane care au ocupat funcții de conducere, control, demnități publice ori alte funcții importante.

În ceea ce privește soluțiile de achitare dispuse, în anul 2011, au fost raportați **62 de achitați**, din care 37 au fost achitați pe art. 10 lit. a,c,d,e C.proc.pen, 12 ca urmare a dezincriminării faptelor și 13 ca urmare a aplicării art.10 b/1 C.proc.pen.

Cât privește restituirile cauzelor la DNA, în anul 2011, s-au înregistrat **două soluții de restituire cu 7 inculpați**.

DNA a înregistrat creșteri constante și la numărul de participări la judecarea cauzelor penale (7597 de cauze cu participarea procurorului), precum și la numărul căilor de atac promovate, acestea fiind în număr de 545, procentul de admisibilitate fiind de 57,27% în scădere față de 64% în anul 2010.

² Datele din acest capitol sunt preluate din Raportul de activitate al Ministerului Public pe anul 2011, publicat pe site-ul [http:// www.mpublic.ro](http://www.mpublic.ro)

³ Datele din acest capitol sunt preluate din Raportul de activitate al Ministerului Public pe anul 2011, publicat pe site-ul [http:// www.mpublic.ro](http://www.mpublic.ro)

Directia de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

(competența este dată de combaterea criminalității organizate și a terorismului) s-a înscris pe aceleași coordonate calitative ca și DNA.

Astfel, la nivelul anului 2011, s-au înregistrat **15.878** cauze de soluționat din care au fost soluționate **9.717**, **961** fiind soluționate prin întocmirea rechizitoriilor față de **3.315** inculpați.

Dintre aceste cauze, 113 rechizitorii cu 919 inculpați au fost întocmite în domeniul criminalității organizate, 436 cu 1058 de inculpați în domeniul traficului ilicit de droguri, 182 cu 480 inculpați în domeniul traficului de persoane, 7 cu 38 de inculpați în domeniul traficului de migranți, 133 cu 333 de inculpați în domeniul criminalității informatice, 72 cu 400 de inculpați în domeniul infracțiunilor economice, 1 cauză cu 1 inculpat în domeniul infracțiunilor de terorism și finanțare a terorismului.

În ceea ce privește activitatea de judiciar, numărul de participări în cauze s-a ridicat la 24.630, fiind declarate 946 apeluri și recursuri.

Soluțiile de achitare definitivă au fost dispuse în **24 de cauze față de 49 de inculpați**, dintre aceștia, 46 fiind achitați în temeiul art. 10 lit. a-e C.proc.pen, iar 3 în temeiul art. 10 lit. b/1 C.proc.pen.

DIICOT a înregistrat și **6 soluții de restituire** cu 86 de inculpați.

Valoarea totală a drogurilor ridicate s-a ridicat la suma de 15 milioane de euro.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, parchetele din teritoriu.

În anul 2011, s-au evidențiat **1.656.130** cauze spre soluționare, din care au fost soluționate **579.322** cauze, acestea reprezentând 35%, 43.826 prin rechizitoriu(60.980 inculpați) și 535.496 prin soluții de netrimiteră în judecată.

Activitatea de urmărire penală a înregistrat 36.633 cauze soluționate, din care 3.993 au fost soluționate prin rechizitorii cu 8.747 inculpați.

La sfârșitul anului 2011, au fost înregistrate 25.457 cauze nesoluționate, din care **2.439** cu autori necunoscuți.

Activitatea de supraveghere a cercetărilor penale a înregistrat 542.689 dosare soluționate fiind emise rechizitorii în 39.833 cauze, față de 52.233 inculpați.

La sfârșitul anului 2011, au fost înregistrate 941.037 cauze nesoluționate, dintre care 569.735 cu autori necunoscuți.

În anul 2011, au fost înregistrați **1105 inculpați achitați definitiv, în creștere cu 34% față de anul 2010, din care 674 în temeiul art. 10 lit. a-e C.proc.pen, 431 în temeiul art. 10 lit.b/1 C.proc.pen. S-au apreciat ca imputabile procurorului 27 soluții de achitare, ca urmare a insuficienței probatorului administrat, deficiențelor de administrare a acestuia, prin încălcarea dispozițiilor procedurale ori aprecierii greșite a probatoriului cu consecințe asupra incidentei unor cauze de înlăturare a caracterului penal al faptei. Imputabilitatea cauzelor de achitare a crescut considerabil față de anul 2010(2 cauze imputabile) cu o creștere de 13 ori.**

În ceea ce privește situația restituirilor, au fost înregistrate 78 de cauze în care instanțele de judecată au dispus aceste soluții, în creștere față de anul 2010 cu 5,4%.

Imputabilitatea restituirii cauzelor a crescut de asemenea apreciabil cu 200% față de anul 2010, fiind calificate ca imputabile procurorului 24 de cauze față de 8 în anul precedent.

Cauzele restituirilor imputabile au fost generate de deficiențe privind încălcarea dispozițiilor legale privind normele de competență a organului de urmărire penală, deficiențe privind prezentarea materialului de urmărire penală, nerespectarea condițiilor legale cu privire la forma și conținutul rechizitoriului, încălcarea dreptului la apărare.

În ceea ce privește situația plângerilor față de soluțiile adoptate de procuror la instanța de judecată, se constată că au fost admise 2.372 (față de 1.672 în 2010) prin trimiterea cauzei la procuror în vederea începerii urmăririi penale, 320 cauze reținute spre judecare (față de 304 în 2010) în care s-au pronunțat 55 soluții de condamnare (față de 56 în 2010), iar restul de 15.023 plângeri au fost respinse (față de 11.916 în 2010). Deci și la acest indicator se constată creșteri negative.

Indicatorul “**arestați preventiv netrimiși în judecată**” se prezintă astfel: în anul 2011, au fost înregistrați 8.982 inculpați (față de 8.693 în 2010) cercetați în stare de arest preventiv, față de 41 s-au dispus soluții de netrimiteri în judecată, în creștere cu 20,6% față de 2010 (34 în anul 2010). Dintre acestea, s-au dispus soluții de scoatere de sub urmărire penală în temeiul art. 10 lit. a) – d) din Codul de procedură penală, față de 8 inculpați (15 în 2010), art. 10 lit. e) - h) din Codul de procedură penală, față de 30 inculpați (16 în 2010), art. 18/1 din Codul penal, față de 1 inculpat (2 în 2010), în baza altor temeiuri față de 2 inculpați.

Cele mai multe cazuri de arestați preventivi față de care s-a dispus netrimiteri în judecată s-au înregistrat la Direcția Națională Anticorupție (3) și la Parchetele de pe lângă Curtea de Apel Craiova (10) București (9), Suceava (5).

La sfârșitul anului 2011, 934 inculpați erau arestați preventiv în curs de urmărire penală, față de 812 în 2010 (creștere cu 15%), Din total, 46 inculpați erau arestați de peste 3 luni, dintre care, cei mai mulți în dosarele aflate în curs de soluționare la Parchetele de pe lângă Curțile de Apel București (11), Ploiești (2) precum și la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (30).

Operativitatea soluționării cauzelor: 69,2% (401.056) au fost soluționate în mai puțin de 6 luni de la sesizare, 14,9% (86.162) au fost soluționate în peste 6 luni de la sesizare, 11,3% (65.388) au fost soluționate în peste un an de la sesizare, 4,5% (25.945) au fost soluționate în peste 2 ani de la sesizare, iar **0,1% (771) au fost soluționate după ce a fost împlinit termenul de prescripție.**

Dintre cauzele rămase nesoluționate (394.320), 59,9% (236.300) erau cu o vechime de până la 6 luni de la sesizare, 19,3% (75.931) de peste 6 luni de la sesizare, 20,8% (82.089) de peste un an de la sesizare, iar 20% reprezintă cauzele cu urmărirea penală începută.

În activitatea de urmărire penală proprie au rămas de soluționat 4.268 dosare cu vechimea între 6 luni și un an de la sesizare și 7.286 dosare mai vechi de un an de la sesizare, iar la organele de cercetare penală au rămas în lucru 71.663 dosare cu vechimea între 6 luni și un an de la sesizare și 74.803 dosare mai vechi de un an de la sesizare(se remarcă existența celor mai multor dosare cu o vechime mai mare de 6 luni de la sesizare și de peste un an în urmărire penală proprie în lucru la Parchetele de pe lângă curțile de apel București, Constanța, Brașov, Iași, DNA și Secția de Urmărire penală și Criminalistică din cadrul PÎCCJ).

Cauze cu autori necunoscuți: 572.174 cauze cu autori necunoscuți, reprezentând 34,5% din totalul cauzelor de soluționat, în creștere față de anul 2010(496.542 cauze rămase nesoluționate în 2010, în procent de 32,8% din total) din care 2.439 aflate în urmărire penală proprie la procuror (2.519 în 2010), dintre care 371 infracțiuni de omor (368 în 2010). Cele mai multe cauze se află la DIICOT, Parchetele de pe lângă Curțile de Apel Brașov, București, Timișoara, Constanța, Oradea, Cluj, Craiova.

Valoarea măsurilor aisgurătorii dispuse de procurori: în sumă de 1.024.979.707 lei (238.367.373 euro), în creștere cu 175,8 % față de 2010 și cu 352,1 % față de 2009.

Activitatea judiciară în materie penală: s-a înregistrat participarea în 234.630 cauze, în creștere față de anul 2010, au fost declarate 10.967 apeluri și recursuri, fiind admise 7.282 apeluri și recursuri, au fost întocmite 8 proiecte de recurs în interesul legii (în cadrul PÎCCJ).

Activitatea judiciară în materie civilă: s-a înregistrat participarea în 65.867 cauze civile, în creștere față de anul 2010, au fost declarate 642 apeluri și recursuri, în scădere față

de anul 2010, procentul de admisibilitate fiind de 71,1%, față de 29,5% în anul 2010, au fost formulate 29 de recursuri în interesul legii.

Creșterea volumului de activitate de la an la an s-a datorat în principal schimbării competenței materiale a organelor de cercetare respectiv a procurorului în sensul investigării infracțiunilor pentru care acțiunea se pune în mișcare la plângerea prealabilă, infracțiuni care până în anul 2006 erau de competența instanțelor de judecată.

Astfel, creșterile au fost:

- în anul 2006 față de 2005, cu **20,4 %**;
- în anul 2007 față de 2006, cu **18,1%**;
- în anul 2008 față de 2007, cu **10,6%**;
- în anul 2009 față de 2008, cu **13,7%**,
- în anul 2010 față de 2009, cu **11,5%**;
- în anul 2011 față de 2010, cu **9,4%**.

3. PROCURORUL, STATUTUL SĂU ÎN LEGISLAȚIA ALTOR STATE, SCURTĂ PRIVIRE COMPARATIVĂ⁴

Coordonatele funcționării Ministerului Public au fost expuse mai sus, prin sublinierea principiului controlului ierarhic și al funcționării sub autoritatea ministrului justiției, în condiții de independență conform legii.

Statutul aparte al procurorului față de judecător nu este întâmplător dacă avem în vedere că politica penală se desfășoară de Guvern cu ajutorul Ministerului Public.

Procurorul român și statutul său sunt în perfectă consonanță și cu reglementările altor state cu o îndelungată tradiție în conservarea valorilor fundamentale necesare existenței statului de drept și unui sistem judiciar pe deplin compatibil cu acești parametri.

În **Danemarca**, cadrul legal de funcționare al sistemului parchetelor este dat de Legea privind administrarea justiției, Capitolul 10 (Art. 95-107) din Codul danez de procedură civilă și penală, parchetele funcționând sub autoritatea ministrului justiției care supraveghează activitatea acestora. Ministrul Justiției supraveghează activitatea parchetelor, inclusiv pe cea a Procurorului General și poate dispune asupra retragerii unor sarcini ale procurorilor, potrivit prevederilor Legii privind administrarea justiției. În baza aceluiași prevederi, Ministrul Justiției poate da instrucțiuni în legătură cu un anumit caz, inclusiv privind hotărârea de

---

⁴ Datele au fost selectate din studiul întocmit de Ministerul Justiției și publicat pe site-ul <http://www.just.ro>

începere sau neîncepere a urmăririi penale. Deciziile procurorilor pot fi contestate la procurorul general sau, când acesta din urmă nu este imparțial, direct la Ministrul Justiției.

Deciziile procurorului general pot fi contestate la Ministrul Justiției.

În **Finlanda**, activitatea procurorilor se desfășoară conform Constituției și Legii nr. 199/1997 privind statutul procurorilor. Parchetele își desfășoară activitatea independent de Guvern și de Ministerul Justiției, acesta din urmă administrând resursele financiare ale parchetelor. Acțiunea penală împotriva procurorului general sau a adjunctului acestuia se exercită de către ministrul justiției sau de avocatul poporului.

Procurorul General poate da instrucțiuni cu caracter general procurorilor și poate lua un caz de la un procuror subordonat, dar nu poate interveni direct în soluționarea unui caz de către un procuror ierarhic inferior.

În **Suedia**, parchetele se află sub autoritatea Ministerului Justiției. Ministerul Justiției formulează recomandări cu caracter general și definește prioritățile în materia luptei împotriva criminalității, însă nu poate interveni în deciziile luate de către procurori.

Cadrul legal în baza căruia aceștia funcționează este Constituția.

În **Germania**, procurorii își desfășoară activitatea în baza Legii privind organizarea instanțelor (*Gerichtsverfassungsgesetz*), Legii privind statutul magistraților (*Richtergesetz*) și a Codului de procedură penală. Ca principiu de bază, activitatea procurorilor se desfășoară sub autoritatea Ministrului Justiției (la nivel federal, Ministrul Federal al Justiției, iar la nivel de land, Ministrul de Justiție al landului respectiv). Parchetele sunt organe imparțiale, iar Parchetul General Federal nu conduce activitatea parchetelor de la nivelul landurilor, acestea funcționând sub autoritatea Ministerelor de Justiție de la nivelul landurilor. Procurorii din cadrul Parchetului Federal sunt numiți de către președintele federal, la propunerea Ministrului Federal al Justiției, cu confirmarea Parlamentului (*Bundesrat*). Procurorii de la nivelul landurilor sunt numiți de către Ministrul de Justiție al landului respectiv, moțiunile procurorilor generali fiind hotărâtoare pentru aceste numiri.

În **Olanda**, Parchetul este subordonat Ministerului Justiției, ministrul justiției poate da procurorilor instrucțiuni în exercitarea atribuțiilor acestora, inclusiv referitor la cazuri individuale. Ministrul Justiției poate cere Parlamentului oprirea investigațiilor, după consultarea Comitetului Procurorilor Generali, iar legea de funcționare este legea de organizare judiciară.

În **Italia**, procurorii sunt magistrați de carieră, judecătorii și procurorii fac parte din același corp, trecerea de la poziția de judecător la cea de procuror și invers fiind posibilă.

Parchetele fac parte din sistemul judiciar și nu din puterea executivă, ideea de control ierarhic fiind considerată în contradicție cu cea de independență judiciară. Ministrul Justiției poate intenta o acțiune împotriva unui magistrat, dar instituția care îl sancționează este Consiliul Național al Magistraturii. Procurorii își desfășoară activitatea în conformitate cu cadrul constituțional.

În **Franța**, Ministerul Public este agent al puterii executive și acționează în numele societății, Ministerul Public aflându-se sub autoritatea Ministerului Justiției. Ministrul Justiției exercită puterea disciplinară asupra magistraților de parchet. Potrivit Constituției „magistrații din cadrul parchetului se află sub conducerea și controlul șefilor lor ierarhici și sub autoritatea Ministerului Justiției”. Ministrul Justiției poate da instrucțiuni cu caracter general sau linii directoare generale în materia politicii penale. Cadrul legal de funcționare este dat de Constituție (art. 64-66), Ordonanța 58-1270 din 22/12/1958 privind statutul magistraților și Legea privind statutul magistraților. Judecătorii și procurorii fac parte din corpul magistraților, aplicându-li-se reguli comune privind cariera.

În **Spania**, parchetele sunt organe judiciare în cadrul sistemului judiciar, ale căror atribuții sunt prevăzute de Constituție. Procurorii au obligația de a contribui la garantarea independenței justiției.

Potrivit legii de modificare a statutului procurorilor, Procurorul General trebuie să prezinte Parlamentului un raport anual de activitate, raport care se publică în Jurnalul Oficial.

Guvernul, prin intermediul Ministerului Justiției, poate solicita procurorului național al statului să formuleze cereri în fața instanțelor pentru apărarea interesului public. Procurorul General răspunde în fața Guvernului pentru modalitatea în care a rezolvat solicitarea acestuia, după consultarea Consiliului Parchetului Național.

În **Belgia**, independența procurorilor este relativă, potrivit Constituției, procurorii fiind în același timp reprezentanți ai puterii executive și membri ai puterii judiciare.

Ministrul Justiției poate adresa instrucțiuni cu caracter general procurorilor generali în vederea coordonării diferitelor instrumente de politică penală sau pentru a ordona începerea urmăririi penale în anumite cazuri. Ministrul Justiției nu poate însă solicita încetarea cercetărilor. Cadrul legal de funcționare este dat de art. 151 și 153 din Constituție și Legea privind parchetele.

În ceea ce privește statele vecine, cum ar fi **Polonia**, în îndeplinirea atribuțiilor sale, procurorul este independent și imparțial, dar, potrivit organizării ierarhice, este obligat să urmeze ordinele și instrucțiunile superiorului său. Parchetul emite opinii referitoare la

proiectele de legi înaintate Parlamentului, fiind separat de puterea judecătorească. Procurorii sunt subordonați ierarhic procurorului general. Funcția de Procuror General este exercitată de Ministrul Justiției. Parchetul Național face parte din Ministerul Justiției și este superior tuturor celorlalte parchete. Procurorii superiori pot ordona începerea sau încetarea cercetărilor.

Ministrul Justiției face și el parte din această ierarhie. Cu toate acestea, el nu poate ordona încetarea urmăririi penale.

În **Ungaria**, Parchetul este independent de Ministerul Justiției și se supune numai legii. Procurorii sunt subordonați procurorului suprem, procurorul suprem este responsabil în fața Parlamentului pentru activitatea desfășurată. Parchetele nu fac parte din puterea executivă și nu se supun acesteia.

Găsim așadar diferite moduri de abordare a statutului procurorului și a pârghiile de acțiune asupra activității acestuia, regimul acestuia în statul roman nefiind diferit în esență de regimul statelor mai sus prezentate.

Principiile de funcționare ale Ministerului Public, o entitate care în fapt nu face parte din puterea executivă, fiind deci impropriu numită minister, le regăsim în Constituție și Legea de organizare judiciară, independența procurorilor fiind consacrată și de practica constantă începând cu anul 2005.

4. ANALIZA SWOT

Sistemul parchetelor analizat din punct de vedere SWOT se prezintă astfel:

Puncte tari:

- existența unei strategii și a unui plan de reformă a sistemului judiciar implementate începând cu anul 2005;
- menținerea politicilor și strategiilor și după anul 2007;
- adoptarea codurilor substanțiale și de procedură;
- garantarea și asigurarea unei independențe reale a procurorilor;
- valoarea profesională și etică a procurorilor și personalului auxiliar, existența unor colective funcționale la nivelul tuturor subsistemelor, conservarea spiritului de echipă, de colaborare;
- interesul profesional pentru creșterea performanței, pentru înlăturarea problemelor de integritate;

- autoritatea funcțională a subsistemelor și a procurorilor;
- continuitate în managementul cauzelor și în gestionarea stocului de dosare;
- existența unei cooperări eficiente între toate structurile din cadrul și subordinea parchetelor, între aceste unități și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Consiliul Superior al Magistraturii, etc;
- strategia de informatizare a sistemului judiciar care cuprinde toate subsistemele Ministerului Public;
- consolidarea capacității administrative a parchetelor;
- îmbunătățirea cooperării inter-disciplinare: poliție, structurile de crimă organizată, structurile specializate pentru informații;
- continuitatea de management flexibil, eficient și prudent în cadrul echipei manageriale la nivelul unităților de parchet și capacitatea de reacție pozitivă în momente de criza la nivelul tuturor subsistemelor subordonate.

Puncte slabe:

- volum mare de lucru, scheme de personal neactualizate;
- deficiențe în organizarea sistemului;
- deficiențe privind sistemul de promovare și evaluare;
- incoerența legislativă și excesul de reglementare, inconsecvențele conceptuale în actele normative;
- durata lungă de soluționare a cauzelor, jurisprudență neunitară;
- existența unui sistem informațional incomplet ce nu furnizează suficientă informație pentru un management eficient;
- abordarea inefficientă a modului de desfășurare a activității de anchetă, precum și activității din sectorul judiciar;
- cazuri de lipsă de integritate și corupție, precum și lipsă de imparțialitate cu efect imediat asupra reputației profesionale a sistemului Ministerului Public;
- abordarea inefficientă a activităților de formare profesională în arii specifice de competență;

Oportunități:

- implementarea noilor coduri;
- dezvoltarea metodelor alternative de soluționare a conflictelor;
- sprijinul manifestat de Comisia Europeană în cadrul MCV;

- existența unui număr ridicat de procurori tineri, cu o pregătire profesională pe măsură, capacitatea și disponibilitatea lor de a lucra în echipă;
- interesul manifestat de autorități și de instituțiile implicate în realizarea sistemului integrat de prevenire a criminalității;
- interesul manifestat de media precum și de opinia publică față de eficientizarea activității Ministerului Public;

Amenințări:

- percepția defavorabilă asupra mersului justiției în parchete;
- insuficienta cunoaștere de către terți a modului de funcționare al instituției parchetelor;
- incoerența legislativă;
- creșterea volumului de muncă în paralel cu pensionări și neputința redimensionării schemelor de personal și a ocupării locurilor vacante;
- menținerea fenomenului de neocupare a unor posturi de procurori și personal auxiliar;
- menținerea fenomenului de neocupare a funcțiilor de conducere și ocuparea acestora prin delegare;
- creșterea gradului de specializare a infractorilor în domeniul criminalității organizate;
- lipsa de protecție fizică a procurorilor;
- scurgerile de informații judiciare și operative;
- implicarea factorului politic și economic în activitatea procurorilor;

5. OBIECTIVELE PROIECTULUI ÎN ACORD CU MECANISMUL DE COOPERARE ȘI VERIFICARE, PRECUM ȘI CU PROBLEMELE REALE DIN SISTEM

În data de 13 decembrie 2006, prin Decizia 2006/928/CE, Comisia Europeană a instituit un mecanism de cooperare și verificare a progreselor realizate de România în domeniul reformei sistemului judiciar și a luptei împotriva corupției, luându-se în considerare faptul că, la acel moment, sistemul judiciar roman nu se ridica la standardele de eficiență cerute la nivel UE.

Obiectivele principale au fost: garantarea unui proces judiciar mai transparent și mai eficient, consolidarea capacităților și responsabilizării CSM, evaluarea impactului implementării noilor coduri de procedură civilă și penală, înființarea unei agenții naționale de integritate, continuarea cercetărilor în mod profesionist și imparțial în privința acuzațiilor de corupție la nivel înalt, adoptarea unor măsuri suplimentare de prevenire și combatere a corupției în special în cadrul administrației locale.

Multe din aceste obiective au fost atinse în proporții semnificative, enumerând aici adoptarea codurilor, atât a codului civil cât și a codului penal, precum și a codurilor de procedură civilă și penală, a legilor de aplicare, etc.

Pe de altă parte, astfel cum remarcă și Raportul de țară din 18 iulie 2012, din cadrul MCV, în unele domenii au fost înregistrate stagnări, cum ar fi deficitul de resurse umane ce nu este încă corelat cu concluziile studiilor de impact ale noilor coduri, durata proceselor (avem în vedere inclusiv durata de soluționare a cauzelor la unitățile de parchet), insuficiența măsurilor adoptate pentru unificarea jurisprudenței (trebuie și în interiorul parchetelor să avem în vedere puncte comune de aplicare a principiului unificării practicii judiciare), problemele de integritate din sistem, insuficienta pregătire a personalului din sistemul judiciar în domeniul instrumentării cazurilor de corupție, a infracțiunilor financiare, insuficienta abordare a conflictului de interese, etc.

Revenind la sistem și privind din interior, punctez problemele cu care se confruntă, acestea devenind din ce în ce mai acute și anume:

a) **în planul resurselor umane și al volumului de activitate, pregătirii profesionale:** supraîncărcarea procurorilor raportat la scheme de personal nerealiste, creșterea cazurilor de achitări definitive și restituiri imputabile, operativitatea pe alocuri scăzută, existența unui număr important de cauze vechi, precum și de cauze cu autori necunoscuți, jurisprudența neunitară, numărul insuficient al personalului auxiliar, insuficienta cunoaștere a regimului documentelor clasificate corelat cu practica ignorării informațiilor ce pot proveni din acest

domeniu, uneori vitale pentru soluționarea cauzelor, lipsa unei similitudini de abordare a activității de urmărire penală între direcțiile specializate și parchetele din subordinea PÎCCJ, respectiv PÎCCJ (aceasta se datorează și inexistenței poliției judiciare în subordinea parchetelor și PÎCCJ), inexistența specialiștilor în domeniu fiscal, financiar, economic în subordinea parchetelor, probleme de integritate, pârgھیile relativ deficitare în privința apărării reputației profesionale a procurorilor;

b) **în planul resurselor materiale:** existența unor sedii improprii pentru desfășurarea activităților, inexistența spațiilor necesare pentru audierea părților din cauze prin înregistrare video-audio, inexistența mijloacelor tehnice necesare pentru efectuarea cercetării la fața locului, inexistența unui fond de carte suficient pentru pregătirea procurorilor, inexistența centrului de presă la unele unități de parchet și a zonei de primire a audiențelor

c) **în planul comunicării:** lipsa de transparență manifestată uneori în raport cu mass media, neimplicarea suficientă a purtătorilor de cuvânt în activitățile specifice tocmai datorită nedegrevării acestora de alte activități.

În considerarea tuturor argumentelor, atât a celor care țin de structura și atribuțiile normative ale Ministerului Public, a celor care țin de problemele reale din sistem, cât și a celor care țin de monitorizarea exercitată prin MCV, obiectivele vor fi împărțite în *obiective strategice* (ce se vor regăsi pe toată durata mandatului) și *obiective specifice* (acestea fiind defalcate pe obiective permanente, pe termen mediu și pe termen scurt).

Atât obiectivele strategice cât și cele specifice se vor subsuma unui singur obiectiv permanent și general.

5.1. Obiectiv permanent și general

- **Promovarea intereselor generale ale societății, apărarea ordinii de drept, a drepturilor și libertăților cetățenilor**

Obiectivul urmărește dezvoltarea sistemului Ministerului Public pe coordonatele credibilității, ale corectitudinii, transparenței și predictibilității.

5.2. Obiective strategice

- **Întărirea capacității instituționale a sistemului Ministerului Public prin reorganizarea sistemului, consolidarea capacității de reacție a acestuia la provocarea fenomenului infracțional;**
- **Unificarea practicii judiciare, creșterea valorii profesionale a procurorilor și personalului auxiliar;**

- **Creșterea gradului de integritate profesională și morală a componentelor umane din sistem;**

5.3. Direcții de acțiune

5.3.1 Întărirea capacității instituționale a sistemului Ministerului Public prin reorganizarea sistemului, consolidarea capacității de reacție a acestuia la provocarea fenomenului infracțional

Direcția de acțiune prioritară: *procurorul și regândirea modului de acțiune al acestuia în unitățile de parchet.*

Această direcție de acțiune prin măsurile pe care le dezvoltă își propune să eficientizeze resursele umane existente, să găsească noi resurse și să le plaseze într-un mediu dotat funcțional, tehnic și profesional în mod adecvat, în strictă concordanță cu stringența cerinței de excelență în Ministerul Public cât și a cerințelor menținute în Mecanismul de Control și Verificare al Comisiei Europene.

Măsurile propuse vizează:

1. Conturarea unei strategii de redimensionare a schemelor de personal în raport cu volumul de activitate și în vederea eficientizării depline a punerii în aplicare a micii reforme în justiție și a studiilor de implementare a noilor coduri;

2. Remedierea deficitului de personal, vizând toate unitățile de parchet prin susținerea demersului de organizarea a concursurilor necesare ocupării posturilor vacante și înlăturarea practicii delegării excesiv folosită;

3. Raționalizarea parchetelor cu activitate minimă ori redundantă, inclusiv a secțiilor PÎCCJ, în vederea preluării posturilor și a personalului existent de către parchetele în deficit din circumscripția teritorială a parchetului de curte de apel aferent;

4. Reașezarea schemelor de personal în sensul includerii specialiștilor în domeniu financiar, bancar, vamal, a specialiștilor ce vor efectua din dispoziția parchetelor, constatări tehnico-științifice, fotografii judiciare, orice activitate cerută și motivată de procuror;

5. Regândirea modului de abordare a activității specifice de anchetă, urmând ca procurorul să dispună de câte un grefier, ofițeri de poliție judiciară, aceștia urmând să fie subordonați pe linie funcțională organului de anchetă. În acest sens, se va întocmi un studiu ce va analiza posibilitatea și oportunitatea financiară de redimensionare a schemelor de personal auxiliar, urmat de organizarea urgentă de concursuri în vederea ocupării posturilor vacante sau ale celor ce se vor crea, respectiv punerea în aplicare a conceptului de poliție judiciară, astfel cum este redat mai sus;

6. Elaborare de strategii care să permită optimizarea activității de combatere a criminalității (mica criminalitate, criminalitatea economico/financiară, criminalitatea organizată (interferența acesteia în finanțarea acțiunilor de terorism), traficul ilegal de arme, criminalitatea informatică, traficul și consumul de droguri, traficul de persoane și traficul de migranți) corupție, evaziune fiscală, prin implicarea tuturor factorilor de resort (parchet, poliție, ANAF, Vamă, etc), urmărindu-se:

- implementarea unui sistem de management al cazurilor pentru tipuri de infracțiuni în strânsă colaborare cu structurile de poliție, structurile serviciilor de informații, structurile locale, regionale, naționale cu atribuții de linia combaterii fenomenului infracțional mai sus redat (Oficiul Național pentru prevenirea și combaterea spălării banilor, Agenția Națională de Administrare Fiscală);
- fluidizarea schimbului de informații între parchete, poliție, servicii de informații, Oficiul Național pentru prevenirea și combaterea spălării banilor, Agenția Națională de Administrare Fiscală prin instituirea unor contacte permanente între reprezentanții acestor instituții, organisme;
- constituirea echipelor operaționale(parchet, poliție, etc) pe diverse tipuri de infracțiuni, care să fie în măsură să acționeze permanent pentru prevenirea, combaterea fenomenului infracțional de natura celui de mai sus, echipe ce vor fi constituite de la momentul implementării strategiei;
- îmbunătățirea și eficientizarea acțiunilor de recuperare a prejudiciilor cauzate prin aceste tipuri de infracțiuni, sens în care accentul se va pune pe aplicarea rapidă, coerentă și în spiritul și lumina dispozițiilor legale a măsurilor asigurătorii, pe identificarea în același mod a bunurilor asupra cărora se pot institui măsuri asigurătorii (pe această linie se urmărește lărgirea accesului procurorilor și la baza de date a direcțiilor de evidență fiscală, respectiv la datele conturilor bancare ale persoanelor juridice sau fizice în contextul unui agreement instituționalizat între conducerea Ministerului Public și BNR);
- implicarea în elaborarea strategiilor a Agenției Naționale Antidrog, Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane, Oficiului Român pentru Imigrări, în vederea asigurării schimbului de informații preoperative și operative;
- intensificarea contactelor cu reprezentantul României la EUROJUST nu numai prin serviciile de cooperare internațională existente la nivelul PÎCCJ și Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București, respectiv Ministerul Justiției;

- intensificarea contactelor cu atașatii de afaceri interne din cadrul misiunilor permanente și ambasadelor României;
- cooperarea dintre parchete, agenții ce au ca atribuții managementul frontierelor (poliția de frontieră, poliția, vamă, Oficiul Român pentru Imigrări, serviciile de informații) pe de o parte, iar de pe altă parte, cooperarea dintre acestea și organisme similare la nivel european și internațional;
- implicarea procurorilor în participarea la misiuni internaționale organizate sub egida UE, sau altor organisme internaționale, ONU, etc;
- indentificarea factorilor de risc pe fiecare tip de corupție și anume, administrativă (paliere: administrație publică locală, autorități centrale ale administrației publice, autorități vamale, apărare, ordine și siguranță publică, cultură și învățământ, sănătate și asistență socială) corupția în justiție (paliere: elementele componente ale autorității judecătorești), corupția economică (paliere: financiar-bancar, metalurgie-siderurgie, domeniu petrolier, agricultură-silvicultură), corupția politică (paliere: parlament, partide politice, etc);
- implementarea planurilor de acțiune sectorială pe fiecare tip de corupție, urmărindu-se eficientizarea consecințelor monitorizării codurilor de conduită aplicabile pe fiecare categorie de funcționari, respectiv consecințele implementării programelor de acțiune împotriva corupției pe fiecare domeniu în parte;
- evaluarea gradului de implementare la nivelul fiecărei unități de parchet a legislației privind declararea averilor, managementul conflictului de interese, a incompatibilităților, a transparenței decizionale, gestionarea fondurilor publice, achizițiile publice, accesul la informații de interes public;
- intensificarea sau inițierea contactelor, a colaborării între parchete, pe de o parte, Agenția Națională de Integritate, Autoritatea Electorală Permanentă pe de altă parte (mese rotunde, seminarii, sesiuni de pregătire) cu accent pe tema conflictului de interese, finanțarea partidelor politice, transparență în finanțarea acestora;
- responsabilizarea procurorilor prin aplicare riguroasă a criteriilor de evaluare în conformitatea cu realitatea, în special a celor privind integritatea profesională (se are în vedere comunicarea directă, consultanță, ajutorul informal oferit pentru corectarea conduitei);
- dezvoltarea unei politici de prevenire a corupție în sistemul judiciar în colaborare cu Consiliul Superior al Magistraturii, prin eficientizarea rezultatelor obținute pe linia evaluării profesionale, criteriul integritate;

- dezvoltarea programelor de formare profesională descentralizată în sensul abordării temelor de corupție, indiferent de natura ei;
- introducerea și dezvoltarea metodei de repartizare obiectivă a cauzelor de soluționat în funcție de criteriul specializării, criteriul calității persoanei subiect activ al infracțiunii sau criteriul cronologic, criteriile urmând să fie unificate la nivel național și să fie asigurată transparența acestora;
- crearea unor echipe operaționale permanente constituite din procurori, polițiști, specialiști, inclusiv pe mica corupție;
- inițierea unor protocoale de colaborare între Ministerul Public și organisme cu atribuții în lupta și prevenirea corupției DLAF, etc;
- lărgirea accesului procurorilor la sistemul informatizat al cazierului judiciar, fiscal, la sistemul REVISAL;

7. Revizuirea criteriilor de evaluare statistică a indicatorilor de performanță în activitatea parchetelor(se are în vedere raportarea indicatorilor statistici la realitatea schemelor de personal și a procurorilor care efectiv desfășoară activitate de execuție, precum și instituirea indicatorului *cauze complexe soluționate*);

8. Conturarea unei politici fiscale în acord cu cerințele și nevoile sistemului (e.g. cuprinderea în bugetul Ministerului Public a sumelor necesare organizării activităților de flagrant la nivelul fiecărei unități de parchet, a drepturilor salariale restante, a fondurilor necesare dotării tehnice corespunzătoare, a informatizării complete, a finanțării posturilor strict necesare activității specifice, etc).

9. Implicarea proactivă în realizarea cadrului necesar implementării Programului Stockolm prin:

- difuzarea liniilor directe ale programului în cadrul sesiunilor de formare profesională;
- monitorizare sistematică a respectării Convenției europene și a drepturilor și libertăților prevăzute în Carta Drepturilor Fundamentale, a legislației privind protecția datelor personale în cadrul activităților de evaluare profesională periodică, precum și în cadrul acțiunilor anuale de prevenire a conduitelor nedeontologice ori a conduitelor manifestate cu încălcarea principiilor de etică;
- stabilirea rețelei procurorilor cu atribuții pe linia discriminării, a rasismului, a antisemitismului, a xenofobiei și a homofobiei;

- monitorizarea sistematică a cazurilor de abuz și exploatare sexuală a copiilor, a cazurilor de trafic de minori, răpire a minorilor de părinți, a cazurilor grupurilor vulnerabile cum sunt femeile victime ale violenței, ori abuzului sexual;
- intensificarea contactelor pe linia cooperării judiciare internaționale și încurajarea contactului direct între autorităților judiciare române(parchete) și autoritățile celorlalte state membre cu scopul creșterii credibilității transparenței și predictibilității procedurilor judiciare românești, iar corelativ asigurarea resurselor financiare necesare acestor demersuri, impulsionează utilizării instrumentului *echipe comune de anchetă*;
- monitorizarea mandatelor europene de arestare venite în procedura executării la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel, cu scopul verificării respectării eficienței juridice și protecției juridice a persoanelor solicitate în procesul de arestare și predare;
- conturarea în colaborare cu Ministerul Justiției a opiniei privind aplicarea Sistemului European de informații cu privire la Cazierele Judiciare și întocmirea unui Registru al resortisanților țărilor terțe care au fost condamnați de instanțele statelor membre;
- îmbunătățirea actului de urmărire penală în cazul criminalității informatice, criminalității economice, a corupției, ridicarea procentului de recuperare a prejudiciilor, indentificarea mai rapidă și mai precisă a activelor persoanelor urmărite penal, precum și a beneficiarilor reali ai activelor;

10. Identificarea pârgھیilor necesare atragerii și implementării proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă;

11. Amendarea sistemului actual de admitere în magistratură (fac trimitere la proiectul pe care l-am susținut în permanență, acela care permite absolvenților de facultăți de profil accesul direct în magistratură, specializarea la fața locului, perfect aplicabil în situații de criză profundă);

12. Amendarea procedurilor de promovare în funcții de execuție (unificarea modalităților de promovare, PÎCCJ, parchete din subordine, DNA, DIICOT);

13. Amendarea sistemului de evaluare a procurorilor;

14. Introducerea instituției managerului de parchet urmând modelul managerului de instanță, în vederea preluării sarcinilor administrative și economice de la conducătorul parchetului.

5.3.2 Unificarea practicii judiciare, creșterea valorii profesionale a procurorilor și personalului auxiliar

Directia de acțiune prioritară: realizarea unei justiții predictibile în oglindă cu creșterea valorii profesionale a procurorilor și personalului auxiliar.

Măsurile propuse au în vedere:

1. Crearea de compartimente în cadrul fiecărei secții de parchet, acolo unde acestea există, respectiv în cadrul fiecărui parchet care să monitorizeze trimestrial, respectiv semestrial practica unității de parchet, precum și a instanțelor pe tipuri de infracțiuni, rezultatele urmând să fie accesibile tuturor procurorilor, corelația între acestea urmând a se realiza de compartimentul corespunzător din cadrul parchetului de pe lângă curtea de apel, ulterior de PÎCCJ, iar difuzarea concluziilor urmând să se facă semestrial în rețeaua intranet a Ministerului Public;

2. Lărgirea accesului procurorilor la sistemul ECRIS într-un mod ce va permite compararea soluțiilor la nivel național, precum și compararea hotărârilor pronunțate de instanțe la nivel național;

3. Instituirea dreptului colegiilor de conducere din cadrul parchetelor de pe lângă curțile de apel de a promova propuneri pentru recurs în interesul legii;

4. Emiterea ghidurilor de bune practici pe diverse arii de competență, astfel cum vor reieși din analiza comparativă a studiilor de practică judiciară de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție; se va acorda o atenție deosebită infracțiunii de conflict de interese, cât și sesizărilor A.N.I în acest domeniu de competență specific parchetelor de pe lângă curțile de apel (deși Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu își poate aroga rolul similar de unificator de practică judiciară al Înaltei Curți de Casație și Justiție, așezarea acestuia în vârful piramidei Ministerului Public îi impune o viziune de ansamblu și posibilitatea aplicării mecanismelor de corecție în abordarea unui anumit tip de infracțiune în vedere eficientizării rezultatelor obținute în activitatea de anchetă);

5. Realizarea de întâlniri regionale, locale, periodice cu reprezentanții profesiilor liberale în vederea informării acestora asupra evoluției practicii la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel;

6. Pregătirea procurorilor pentru instrumentarea infracțiunilor cu grad ridicat de dificultate, în special a infracțiunilor cu caracter financiar dar și altor tipuri de infracțiuni prin sprijinirea activităților de formare descentralizată, concret prin furnizarea materialelor și a notelor de documentare, efectuarea de mese rotunde, respectiv întâlniri anuale sau semestriale

între factorii responsabili din Ministerul Public și persoanele responsabile cu formarea profesională la nivel descentralizat pentru realizarea unei programe unitare de formare și pregătire;

7. Reactualizarea planului de acțiune pentru implementarea Noului Cod de procedură penală și a Noului Cod penal în strânsă colaborare cu Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Justiției (a se vedea obligativitatea înregistrării audio și video a declarației dată în faza de urmărire penală de suspect sau învinuit ori de alte părți, în acest sens se va urmări asigurarea fondurilor necesare dotării parchetelor cu mijloacele tehnice necesare, utilitatea elaborării unui ghid de bune practici pe noile instituții introduse cum ar fi acordul de recunoaștere a vinovăției, etc);

8. Pregătirea grefierilor în sistem descentralizat, la nivel local, regional, în domeniul informațiilor clasificate, al circuitului documentelor, precum și în alte domenii de interes;

9. Impulsionarea schimbului de experiență între personalul auxiliar român și personalul auxiliar din sistemele judiciare ale altor state prin încheierea unor protocoale pe această linie.

5.3.3. Creșterea gradului de integritate profesională și morală a componentelor umane din sistem

Directia de acțiune prioritară: procurorul, integritate și reputație profesională, sporirea încrederii cetățenilor în justiție.

Măsurile propuse au în vedere :

1. Inițierea rolului colegiului de conducere de la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel, respectiv Parchetului de pe lângă Înalta Curte de casație și Justiție de a preveni și corecta comportamentul procurorilor ce depășesc standardele de integritate și deontologie profesională, *exclusiv prin metode* ce presupun *screening-ul procurorului* în cauză și *orientarea acestuia spre normalitate*, prin comunicare și relaționare interpersonală (colegiile de conducere de la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel vor îndeplini acest rol pentru toți procurorii din circumscripția teritorială, iar colegiul de conducere din cadrul Parchetului de pe lângă Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție va avea acest rol pentru toți procurorii din colegiile de conducere sus arătate precum și pentru toți procurorii din cadrul PÎCCJ, în mod similar se va proceda la DNA și DIICOT);

2. Evaluarea riscurilor și vulnerabilităților sistemului în domeniul integrității profesionale și dezvoltarea unui plan de acțiune anual pe această linie de către conducerea fiecărui parchet;

3. Consolidarea integrității și reputației profesionale obținute prin încurajarea constantă a procurorilor ce dovedesc îndeplinirea acestor standarde, precum și prin susținerea participării la diferite forme de pregătire pe această linie, sens în care diseminarea informațiilor în acest domeniu se va face prompt cu cerința nominalizării a tuturor celor care manifestă și dovedesc interes;

4. Realizarea unui contact permanent cu parchetele din teritoriu prin procurorii generali, respectiv purtătorii de cuvânt în scopul obținerii rapide a tuturor informațiilor legate de acțiuni menite să afecteze reputația profesională și integritatea procurilor;

5. Sesizarea CSM cu promptitudine ori de câte ori se constată că reputația profesională și integritatea procurorilor este atinsă prin acțiuni de natură diversă, calitatea procurorului general de membru de drept al Consiliului generând ușurința acestei sesizări;

6. Sprijinirea dezvoltării optime a profilului purtătorilor de cuvânt ai unităților de parchet prin forme profesionale de pregătire la PÎCCJ, precum și prin orice alte mijloace puse la dispoziție de CSM, respectiv INM, implicarea jurnaliștilor în susținerea acestor forme de pregătire;

7. Promovarea unei relații de colaborare transparentă, onestă și obiectivă cu mass media, urmărindu-se ca prin comunicare să se asigure restabilirea integrității și reputației profesionale într-un moment cât mai apropiat de momentul inițial al diseminării publice;

8. Promovarea unei politici de transparență a rezultatelor obținute în activitatea de verificare a integrității și reputației profesionale de către CSM prin preluarea și postarea pe pagina de web a instituției, pe baza protocoalelor încheiate, a comunicatelor, respectiv a declarațiilor de presă întocmite, precum și difuzarea acestora în media pe canale specifice;

9. Utilizarea pârghiilor răspunderii disciplinare fără afectarea independenței procurorilor.

5.4. Obiective specifice

5.4.1. Obiective specifice permanente

▪ Orientarea activității manageriale către un management participativ

Măsurile propuse au în vedere:

- fundamentarea deciziilor de jos în sus prin consultarea directă a conducătorilor de unități subordonate și a procurorilor;
- crearea unui climat de muncă deschis, favorabil dezvoltării personalității angajaților unității (procurori și personal auxiliar);
- crearea unui mediu transparent în luarea deciziilor.

▪ **Întărirea capacității de management operativ**

Măsurile propuse au în vedere:

- formarea echipelor de intervenție operativă;
- îmbunătățirea activității de supraveghere a actelor premergătoare;
- îmbunătățirea sistemului informațional;
- îmbunătățirea colaborării cu structurile operative de ordine publică și de informații;
- antrenarea adecvată a procurorilor în activitatea operativă specifică.

▪ **Reducerea stocului de dosare nesoluționate/vechi, reducerea numărului de achitări și restituiri**

Măsurile propuse au în vedere:

- monitorizarea periodică a acestora, instituirea managementului de caz, continuarea activității de preluare a unui număr semnificativ de cauze vechi și complexe;
- difuzarea în teritoriu a soluțiilor de achitare și restituire definitivă;
- responsabilizarea permanentă a procurorilor asupra necesității respectării legalității, a principiilor de administrare a probelor;

▪ **Reducerea procentului de hotărâri judecătorești nelegale și netemeinice**

Măsurile propuse au în vedere:

- dinamizarea ședințelor de analiză a soluțiilor;
- cointeresarea procurorilor pe verticală în sesizarea promptă a deficiențelor;
- monitorizarea modului în care sunt pregătite ședințele de judecată și este exercitat rolul activ.

▪ **Creșterea gradului de comunicare publică, a managementului de relații publice, a comunicării organizaționale, precum și creșterea gradului de comunicare între PÎCCJ și parchetele din subordine precum și între secțiile și direcțiile PÎCCJ**

Măsurile propuse au în vedere:

- perfecționarea strângerii informației din interior, corelarea în redactarea materialelor destinate publicului;
- crearea de legături permanente cu reprezentanți ai presei, cu societatea civilă;
- adaptarea redactării mesajelor către public și către justițiabili;
- optimizarea raporturilor cu mass media;

- continuarea organizării manifestărilor publice cu scopul promovării activității, și a specificului actului de justiție;
- creșterea gradului de transparență în comunicarea cu MJ și CSM;
- îmbunătățirea comunicării între procurori de sus în jos și pe orizontală;
- vizite frecvente la unitățile din subordine, contactul permanent cu procurorii din subordine.

5.4.2 Obiective specifice pe termen lung:

- **Optimizarea colaborării cu instituțiile angrenate în activitatea judiciară și de justiție, poliție, structuri de crimă organizată, structuri specializate în informații, instanțe**

Măsurile propuse au în vedere:

- organizarea de întâlniri periodice cu reprezentanții acestor instituții în scopul gestionării rapide a suportului informativ al cauzelor penale și al evitării blocajelor la nivel inter-instituțional;

5.4.3.Obiective pe termen mediu :

- **Pregătirea implementării noilor coduri**

Măsurile propuse au în vedere:

- Identificarea și alocarea resurselor necesare în funcție de concluziile studiilor de implementare;
- Pregătirea profesională a personalului din întreg sistemul

- **Îmbunătățirea indicatorului vizând cauzele cu autori necunoscuți**

Măsurile propuse au în vedere :

- monitorizarea constantă a acestor cauze;
- organizarea de întâlniri între cadrele de conducere ale parchetelor respectiv PÎCCJ și șefii serviciilor care au în lucru astfel de cauze.

- **Consolidarea capacității administrative a parchetelor**

Măsurile propuse au în vedere:

- continuarea implementării strategiei de informatizare a parchetelor;
- continuarea modernizării sediilor de parchet.

- **Creșterea gradului de transparență în cheltuirea fondurilor alocate unității**

5.4.4. Obiective pe termen scurt :

- **Soluționarea problemelor de personal**

Măsurile propuse au în vedere :

- implicarea în motivarea magistraților de a accepta delegarea la unități cu probleme de personal, cu accent pe Parchetele de pe lângă Tribunalul Harghita, Neamț și Satu Mare;
  - implicarea în motivarea magistraților de a se prezenta la concursurile pentru funcții de conducere;
  - impulsionează continuarea organizării unor examene de promovare pentru personalul auxiliar de specialitate, a examenelor pentru organizarea unor concursuri pentru recrutarea și selectarea personalului conex și funcționarilor publici;
- **Optimizarea sistemului de analiză a activității de îndeplinire a obiectivelor și de realizare a programelor**

Măsurile propuse au în vedere :

- implicarea procurorilor anume desemnați în analizarea și modificarea programelor de activitate și a controalelor tematice, în funcție de vulnerabilitățile identificate.

6. CONCLUZII

Prin educație, formare continuă și o muncă ce presupune un consum nervos deosebit, fiecare dintre noi aduce permanent un aport la înfăptuirea actului de justiție. Un act de justiție judicios presupune un volum de muncă substanțial, competență profesională și de ce nu, multă valoare. Experiența acumulată de-a lungul timpului în funcții de execuție ori coordonare și conducere în sistemul Ministerului Public, Consiliul Superior al Magistraturii, respectiv Ministerul Justiției pune bazele unei viziuni moderne și dinamice asupra parchetelor și nu în ultimul rând asupra procurorilor.

Am **justificarea, motivația și perspectiva deciziei de a candida** la funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție din alăturarea următoarelor elemente:

PATRIOTISM - *înțeles* prin asumarea răspunderii unei astfel de demnități, *exprimat* prin forța voinței de a contribui, ca reprezentat al corpului din care fac parte, la consolidarea instituțiilor fundamentale ale statului și *aplicat* prin a fi parte a soluției.

PROFESIONALISM - rezultat prin contopirea dintre *pregătirea teoretică* asimilată până în prezent, *experiența profesională* acumulată și *expertiza* demonstrată în proiectele internaționale în care am fost angrenată.

AMBIȚIE – rezultată a *încrederii în forțele proprii*, exprimarea *orgoliului* de a fi capabilă să îndeplinesc un astfel de mandat, și *cumpătare* demonstrată de alegerea oportuna a momentului deciziei la vreme de maturitate în gândire și tinerețe în acțiune, în ceea ce mă privește, și vremuri în care nici cele mai mici erori nu sunt tolerate, expunerea publică fiind fără precedent.

RESPECT – față de *valorile statului de drept* și a instituțiilor care îl definesc, față de *istoria* națională în oglinda căreia vedem dorința dintotdeauna a cetățeanului ca să fie aplicată legea, față de *români* care au încredere că țara poate fi ca și cele la care se raportează în prezent.

CREDINȚA în Dumnezeu, înțeles ca un arhitect al întregului univers construit cu noi și pentru noi oamenii.

ANEXA 1

INCULPAȚI ACHITAȚI ÎN TEMEIUL ART. 10 lit. a-e

Ani	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11
Achitați	17	948	147	298	238	423	390	368	517	722	864	825	555	402	381	436	457	422	610	657	448	503	674

ACHITAȚI ÎN ANUL 2011

Parchetele din raza Curții de Apel	Total cauze	Total achitați - art. 10 lit. a) C.p.p.	Din care arestați preventiv - art. 10 lit. b) C.p.p.	Total achitări imputabile	art. 10 lit. a) C.p.p.	art. 10 lit. b) C.p.p.	art. 10 lit. c) C.p.p.	art. 10 lit. d) C.p.p.	art. 10 lit. e) C.p.p.
					Total	Total	Total	Total	Total
					Alba Iulia		7	1	-
Bacău		6	1	-	6	8	22	16	2
Brașov		5	3	3	5	10	11	22	1
Cluj		5	1	-	5	2	14	18	2
Constanța		1	4	1	1	4	9	36	2
Craiova		1	-	-	1	6	10	13	1
Galați		1	-	2	1	7	14	25	3
Iași		4	-	1	4	3	2	6	-
Oradea		4	-	4	4	6	4	26	-
Pitești		2	-	-	2	-	4	12	-
Ploiești		5	1	12	5	4	17	5	1
Suceava		7	3	2	7	4	12	12	1
Tg. Mureș	10	1	3	3	1	1	2	8	1
Timișoara		3	3	-	3	3	13	11	2
București		8	8	12	8	5	25	27	2
Militară		1	1		1	-	-	1	-
Total		-	-	-	-	-	-	-	-
P.I.C.C.J. - S. urm. pen		12	-		-	9	-	3	-
DNA		49			10	12	2	25	-
DIICOT		46	13		18	1	16	9	2
Total									
Total general		674	37	40	87	90	181	296	20

Restituiri definitive în anul 2011

Restituir Anul	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11
Restituir	22	69	104	124	113	133	163	139	149	169	176	180	190	127	141	151	159	184	129	139	93	68	78

Restituirile de la instanțe în anul 2011 (în ordine descrescătoare)

Parchetele din raza Curții de Apel	Total restituiri	Din care impu- tabile	Durata pe rolul instanțelor a cauzelor analizate	
			> 1 an	> 2 ani
București	13	5	4	1
Constnața	9	2	3	2
Ploiești	8	3	3	-
Oradea	8	6	3	1
Brașov	8	3	4	2
D.I.I.C.O.T.	6	-	1	3
Galați	4	1	3	-
Craiova	3	1	1	-
Timișoara	3	-	1	
Alba Iulia	2	-	-	1

Parchetele din raza Curții de Apel	Total restituiri	Din care impu- tabile	Durata pe rolul instanțelor	
			> 1 an	> 2 ani
Tg. Mureș	2	2	2	
Suceava	2	1	-	1
Cluj	2	1	-	-
S.U.P.C.	2	-	1	-
D.N.A.	2	-		1
Bacău	1	1		
Iași	1	-		
Pitești	1	-		
Militari	1	-		
Total	78	26	26	12

ANEXA 2

Sinteză Cod procedură penală

Partea generală

Elemente de noutate sintetice prezentate.

Funcțiile judiciare, incompatibile în exercitare cu exercitarea altor funcții judiciare, sunt: funcția de urmărire penală, funcția de dispoziție asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei în faza de urmărire penală, funcția de verificare a legalității trimiterii sau netrimiterii în judecată și funcția de judecată.

Procurorul și organele de cercetare ale poliției judiciare strâng probele necesare trimiterii în judecată, numai judecătorul dispune asupra actelor și măsurilor de urmărire penală, judecătorul de cameră preliminară dispune asupra legalității actului de trimitere în judecată, a probelor care îl fundamentează, a legalității soluțiilor de netrimiteri în judecată.

Principiul obligativității punerii în mișcare și exercitării acțiunii penale prevede obligația procurorului de a pune în mișcare și de a exercita acțiunea penală din oficiu, atunci când probele susțin temeinicia motivelor de săvârșire a unei infracțiuni. În condiții expres prevăzute de lege, dacă nu există un interes public în urmărirea inculpatului, procurorul are posibilitatea de a renunța la exercitarea acțiunii penale.

Este instituită noțiunea de termen rezonabil al procesului penal, dreptul la libertate și siguranță este reglementat prin raportarea la caracterul excepțional al măsurilor privative și restrictive de libertate, la imediata revocare a acestora dacă sunt dispuse în mod ilegal, cu consecința reparării pagubei suferite.

Dreptul de apărare, respectarea demnității umane și a vieții private sunt garantate atât suspectului cât și inculpatului.

Ne bis in idem face inoperant orice demers care poate conduce la urmărirea penală și judecarea unei infracțiuni, dacă pentru acea persoană, subiect activ, s-a pronunțat anterior o hotărâre penală definitivă, cu privire la aceeași faptă, indiferent de încadrarea juridică.

În conținutul principiului prezumției de nevinovăție, este consacrat principiul in dubio pro reo.

Titlul II „Acțiunea penală și acțiunea civilă”.

Cazurile care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale cuprind ca și cazuri noi, existența unei cauze justificative sau de imputabilitate (cauze care înlătură caracterul penal al faptei), radierea suspectului sau inculpatului persoană juridică, încheierea unui acord de mediere în condițiile legii, transferul de proceduri către un alt stat.

A fost eliminat cazul lipsei unui element constitutiv al infracțiunii, în practică denumit ca aplicarea principiului in dubio pro reo.

Noțiunea nouă de stingere a procesului penal este definită prin raportare la clasare sau renunțare la urmărire penală, iar în faza de judecată, prin raportare la pronunțarea unei hotărâri definitive.

Continuarea procesului penal intervine și în cazul în care procurorul renunță la urmărirea penală, dacă suspectul sau inculpatul cer acest lucru.

Acțiunea civilă poate fi soluționată în cadrul procesului penal, dacă nu se depășește durata rezonabilă a procesului, iar modalitățile de reparare sunt prevăzute expres atât pentru prejudiciul material, cât și pentru cel moral creat. Sunt prevăzute modalitățile de constituire ale părții civile, oral sau în scris, conținutul actului de constituire, sub sancțiunea introducerii acțiunii civile doar la instanța civilă, renunțarea la pretențiile civile este un act de dispoziție al părții civile, ce poate fi făcut până la terminarea dezbaterilor în apel, fără posibilitatea de revenire sau de introducere a unei noi acțiuni pentru aceleași pretenții la acțiunea civilă, tranzacția, medierea, achiesarea sunt puse la dispoziția inculpatului, părții civile, părții responsabile civilmente, în cursul procesului penal.

În cazul decesului, reorganizării, desființării sau dizolvării părții civile, instanța penală rămâne competentă de a judeca acțiunea civilă, cu condiția exprimării de către succesorii în drepturi, moștenitorii sau lichidatorii a acestei opțiuni într-un termen de 2 luni de la data decesului, reorganizării, desființării sau dizolvării, sub sancțiunea disjunerii acțiunii civile și trimiterii la instanța civilă competentă.

Acțiunea civilă rămâne nesoluționată în caz de achitare a inculpatului, indiferent de temei, precum și în caz de încetare a procesului penal, existând posibilitatea introducerii acțiunii civile la instanța civilă, cu scutire de taxă.

Disjungerea acțiunii civile și trimiterea la instanța competentă poate fi dispusă din oficiu sau la cererea procurorului sau a părților dacă se depășește durata rezonabilă a procesului penal precum și în cazul în care se admite acordul de recunoaștere al vinovăției.

Titlul III „Participanții în procesul penal” tratează organele judiciare, părțile, avocatul, subiecții procesuali.

Organele judiciare sunt definite ca organe specializate ale statului care realizează activitatea judiciară și sunt: instanțele, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară, procurorul, organele de cercetare penală.

Judecătorul de drepturi și libertăți soluționează cererile, propunerile, plângerile, contestațiile sau orice alte sesizări privind: măsurile preventive, măsurile asigurătorii, măsurile de siguranță cu caracter provizoriu, actele procurorului, în cazurile prevăzute de lege, autorizarea perchezițiilor, tehnicile speciale de supraveghere sau cercetare ori alte procedee probatorii potrivit legii, administrarea anticipată a probelor.

Judecătorul de cameră preliminară verifică legalitatea administrării probelor și a trimiterii în judecată, soluționează plângerile împotriva soluțiilor de netrimitere în judecată.

Procurorul supraveghează sau efectuează urmărirea penală(în cazul infracțiunilor pentru care competența de a judeca în primă instanță aparține curții de apel sau Înaltei Curți de Casație și Justiție, în cazul infracțiunilor săvârșite de militari, urmărirea penală se desfășoară de procurorul militar), sesizează instanța de judecată ori judecătorul de drepturi și libertăți sau judecătorul de cameră preliminară, exercită acțiunea penală, exercită acțiunea civilă, în cazurile prevăzute de lege, încheie acordul de recunoaștere a vinovăției, formulează și exercită contestațiile și căile de atac prevăzute de lege împotriva hotărârilor judecătorești.

Organele de cercetare penală se împart în organe de cercetare ale poliției judiciare și organe de cercetare penală specială. Competența organelor de cercetare ale poliției judiciare este dată de efectuarea urmării penale pentru orice infracțiune care nu este dată prin lege în competența procurorului sau a organelor de cercetare penală speciale, care efectuează acte de urmărire penală în cazul săvârșirii infracțiunilor de către militari sau în cazul săvârșirii infracțiunilor de serviciu și în legătură cu serviciul prevăzute de Codul penal, săvârșite de personalul navigant al marinei civile, dacă fapta a pus sau a putut pune în pericol siguranța navei sau navigației ori a personalului.

Incompatibilitățile sunt structurate și față de judecătorul de drepturi și libertăți, respectiv judecătorul de cameră preliminară, care nu pot avea ambele calități în aceeași cauză și nu pot participa la judecata în fond sau în căile de atac, eliminându-se din categoria persoanelor față de care pot subzista aceste cazuri, categoria grefierilor.

Recuzarea judecătorului este pusă și la dispoziția procurorului, fiind inadmisibilă recuzarea judecătorului chemat să decidă asupra acesteia.

Strămutarea judecării unei cauze este în competența Înaltei Curți de Casație în două situații și anume: atunci când există o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea tuturor judecătorilor este afectată datorită împrejurărilor cauzei sau calității părților, ori atunci când există pericolul de tulburare a ordinii publice.

Procedura de soluționare este de urgență, în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii, în cazul admiterii, instanța dispunând strămutarea judecării cauzei la una din instanțele din circumscripția aceleiași curți de apel sau din circumscripția unei curți de apel învecinate acesteia.

Subiecții procesuali principali sunt: suspectul și persoana vătămată.

Suspectul este persoana cu privire la care există o bănuială rezonabilă că a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, bănuială determinată de datele și probele existente în cauză, precum și persoana surprinsă în flagrant. Suspectul are drepturile prevăzute de lege pentru inculpat.

Persoana vătămată este persoana care a suferit o vătămare fizică, materială sau morală prin fapta penală.

Inculpatul este persoana împotriva căruia este pusă în mișcare acțiunea penală.

Partea civilă este persoana vătămată care exercită acțiunea civilă în cadrul procesului penal.

Partea responsabilă civilmente este persoana care, potrivit legii civile, are obligația legală sau

convențională de a repara prejudiciul cauzat prin infracțiune și care este chemat să răspundă în proces.

Asistența juridică obligatorie este stabilită atât pentru suspect cât și pentru inculpat, în anumite cazuri și anume: când suspectul sau inculpatul este minor, internat într-un centru de detenție sau într-un centru educativ, când este reținut sau arestat, chiar în altă cauză, când față de acesta a fost dispusă măsura de siguranță a internării medicale, chiar în altă cauză, în cazul în care organul judiciar apreciază că suspectul ori inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea, la verificarea legalității trimerii în judecată în procedura camerei preliminare și în cursul judecății în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani.

Drepturile avocatului suspectului sau inculpatului implică asistarea la efectuarea oricărui act de urmărire penală, cu excepția tehnicilor speciale de supraveghere sau cercetare, a percheziției informatice, a percheziției corporale sau a vehiculelor în cazul infracțiunilor flagrante și a situației în care prin prezența avocatului s-ar aduce atingere dreptului la apărare al celorlalte părți sau subiecți procesuali principali.

Acesta este încunoștințat cu privire la data și ora efectuării actului de urmărire penală, în cazul percheziției domiciliare, această încunoștințare putând fi făcută și după prezentarea organului de urmărire penală la domiciliul persoanei ce urmează să fie percheziționată.

În cazul persoanei vătămate, părții civile lipsite de capacitate de exercițiu ori cu capacitate de exercițiu restrânsă, asistența juridică este obligatorie.

Titlul IV “Probele, mijloacele de probă și procedee probatorii” tratează proba, obiect probei, sarcină probei, administrare probei, principii și reguli.

Sarcina probei aparține procurorului în acțiunea penală, iar în acțiunea civilă, părții civile sau procurorului care exercită acțiunea civilă dacă persoana vătămată este lipsită de capacitate de exercițiu sau are capacitate de exercițiu restrânsă, ori când este o autoritate publică.

Suspectul sau inculpatul nu este obligat să își dovedească nevinovăția și are dreptul de a nu contribui la propria incriminare.

Este instituit principiul loialității administrării probei ce prevede excluderea violenței, a promisiunii unui avantaj nepermis de lege sau amenințarea cu un rău injust sau orice alt mijloc de constrângere interzis prin lege, în scopul obținerii de probe. Este instituită interdicția folosirii metodelor și tehnicilor de ascultare care afectează capacitatea persoanei de a-și aminti și de a relata în mod conștient și voluntar faptele care constituie obiectul probei. Probele obținute în mod nelegal pot fi folosite în mod excepțional, dacă nu rezultă o încălcare semnificativă și substanțială a caracterului echitabil al procesului penal.

Proba se obține în procesul penal prin declarațiile suspectului și ale inculpatului, declarațiile persoanei vătămate, declarațiile părții civile și ale părții responsabile civilmente, declarațiile martorilor, înscrisuri, rapoarte de expertiză, procese-verbale, fotografii, mijloace materiale de probă, orice alt mijloc de probă care nu este interzis prin lege.

Procedura de ascultare a suspectului sau inculpatului prevede obligația acestora de a se prezenta la chemările organelor judiciare, sub sancțiunea emiterii unui mandat de aducere, iar în cazul sustragerii, sub sancțiunea arestării preventive, obligația de a comunica în scris în termen de 3 zile orice schimbare a adresei, atrăgându-i-se atenția că în cazul neîndeplinirii acestei obligații, citațiile și orice alte acte comunicate la prima adresă rămân valabile.

În cursul urmăririi penale, se instituie regula înregistrării cu mijloace tehnice audio sau audio-video a ascultării suspectului sau inculpatului.

În ceea ce privește persoana vătămată, înregistrarea se face atunci când organul de urmărire penală consideră necesar sau când aceasta solicită acest lucru în mod expres iar înregistrarea este posibilă.

Capacitatea unei persoane de a fi martor poate fi examinată de organul judiciar, prin mijloace prevăzute de lege și poate fi ascultat și asupra împrejurărilor necesare pentru verificarea credibilității sale.

Este lărgită sfera persoanelor care pot refuza depunerea mărturiei, fiind incluse persoanele în privința cărora s-a demonstrat cu certitudine că au stabilit cu suspectul sau inculpatul relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, persoanele care au avut calitatea de soț al suspectului sau inculpatului.

Martorul beneficiază de dreptul de a nu se acuza, fiind fixate obligații corelative în sarcina organului judiciar, sunt stabilite reguli speciale de audiere pentru martorul minor de până la 13 ani (inclusiv prezența unui psiholog sau a unui consilier al serviciului de probațiune, dacă se consideră necesar).

Protecția martorilor se constituie în secțiune specială, fiind definită noțiunea de martor amenințat (persoana în privința căreia există indicii temeinice că viața, integritatea corporală, libertatea, bunurile sau activitatea profesională a martorului ar putea fi puse în pericol ca urmare a datelor pe care le furnizează organelor judiciare sau a declarațiilor sale), precum și măsurile care pot fi dispuse atât în faza de urmărire penală, de procuror sau de judecătorul de cameră preliminară cât și în faza de judecată, de instanța de judecată.

Acestea pot fi, protecția datelor de identitate și acordarea unui pseudonim cu care martorul va semna declarația sa, supravegherea și paza locuinței martorului sau asigurarea unei locuințe temporare, însoțirea și asigurarea protecției martorului sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor, ascultarea martorului fără ca acesta să fie prezent, prin intermediul mijloacelor audio-video de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, nepublicitatea ședinței de judecată pe durata ascultării.

Se adaugă noțiunea de martor vulnerabil, care poate fi martorul care a suferit o traumă fizică sau psihică ca urmare a săvârșirii infracțiunii ori ca urmare a comportamentului ulterior al suspectului sau inculpatului, martorul care, din cauza unei afecțiuni de natură psihică, manifestă o sensibilitate deosebită, care îl împiedică să depună mărturie în cursul ședinței de judecată, martorului minor.

Identificarea persoanelor sau obiectelor este reglementată pentru situațiile în care se impune pentru clarificarea tuturor împrejurărilor cauzei și poate fi dispusă de procuror, organe de cercetare penală sau instanța de judecată.

Tehnicile speciale de supraveghere sau de cercetare cuprind: interceptarea convorbirilor și comunicărilor, supravegherea video, audio sau prin fotografiere în spații private sau în locuri publice, localizarea sau urmărirea prin GPS sau prin alte mijloace tehnice de supraveghere, obținerea listei convorbirilor telefonice, reținerea, predarea sau percheziționarea trimerilor poștale, monitorizarea tranzacțiilor financiare și dezvăluirea datelor financiare, utilizarea investigatorilor sub acoperire, constatarea unei infracțiuni de corupție, sau a încheierii unei convenții, livrarea supravegheată, identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de telecomunicații sau a unui punct de acces la un computer.

Supravegherea tehnică (interceptarea convorbirilor și comunicărilor, supravegherea video, audio sau prin fotografiere în spații private sau în locuri publice, localizarea sau urmărirea prin GPS sau prin alte mijloace tehnice de supraveghere, monitorizarea tranzacțiilor financiare și dezvăluirea datelor financiare) se dispune doar de judecătorul de drepturi și libertăți, cu privire la suspect sau inculpat, în anumite condiții ce sunt legate de suspiciunea rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni, de proporționalitatea cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale și pentru anumite categorii de infracțiuni, cum sunt cele legate de securitatea națională, infracțiunile de trafic de stupefiante, trafic de arme, trafic de persoane, acte de terorism, spălare a banilor, falsificare de monede sau alte valori, șantaj, viol, lipsire de libertate, evaziune fiscală, în cazul infracțiunilor de corupție, infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, al infracțiunilor care se săvârșesc prin mijloace de comunicare electronică, sau în cazul unor alte infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa de 5 ani închisoare sau mai mare. Durata pe care poate fi dispusă în cursul urmăririi penale nu poate depăși 30 de zile, fiind prevăzută posibilitatea prelungirii pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputând depăși 60 de zile, iar durata totală nu poate depăși 1 an, cu excepția măsurii de supraveghere video, audio sau fotografiere în spații private, caz în care durata nu poate depăși 180 de zile. Supravegherea tehnică poate fi dispusă și de procuror, pe maxim 48 de ore, însă doar când există urgență și dacă poate rezulta o întârziere substanțială a cercetărilor.

Se instituie interdicția supravegherii tehnice cu privire la raporturile legale dintre avocat și suspect, inculpatul pe care îl apără.

Reținerea, predarea și percheziționarea trimerilor poștale se poate dispune de judecătorul de drepturi și libertăți, în aceleași condiții ca și supravegherea tehnică.

Procurorul poate dispune această măsură, însă numai în caz de urgență.

Autorizarea folosirii investigatorilor sub acoperire se poate dispune de procurorul care supraveghează sau

efectuează urmărirea penală, pe o perioadă de maxim 60 de zile, ce poate fi prelungită pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputând depăși 60 de zile, iar durata totală 1 an, în aceleași condiții ca și cele prevăzute pentru supravegherea tehnică.

Constatarea unei infracțiuni de corupție sau a încheierii unei convenții se dispune de procuror.

Livrarea supravegheată poate fi autorizată de procurorul anume desemnat de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Procurorul care supraveghează sau efectuează urmărirea penală poate solicita unui furnizor de servicii identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de telecomunicații, unui mijloc de telecomunicații ori a unui punct de acces la un sistem informatic, sau comunicarea dacă un anumit mijloc de comunicații sau punct de acces la un sistem informatic este folosit sau activ, ori a fost folosit sau activ la o anumită dată, obținerea listei convorbirilor telefonice, în cazul în care există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și există temeiuri pentru a se crede că datele solicitate constituie probe.

Procurorul poate dispune conservarea imediată a datelor informatice ori a datelor referitoare la traficul informațional, a datelor provenite din sisteme de telecomunicații, dacă există o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni, în scopul strângerii de probe ori identificării suspectului sau a inculpatului.

Percheziția domiciliară poate fi dispusă de judecătorul de drepturi și libertăți, în faza de urmărire penală iar în faza de judecată de instanța investită cu judecarea cauzei, dacă există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către o persoană și se presupune că percheziția poate conduce la descoperirea și strângerea probelor cu privire la această infracțiune, la conservarea urmelor infracțiunii sau la prinderea suspectului ori inculpatului. Începerea percheziției poate fi amânată dacă se solicită prezența unui avocat, dar nu mai mult de 2 ore de la momentul la care dreptul ca la efectuare să participe și un avocat, a fost comunicat.

Mai este prevăzută percheziția corporală, percheziția unui vehicul, percheziția informatică și accesul într-un sistem informatic (acestea din urmă pot fi dispuse doar de judecătorul de drepturi și libertăți).

Expertiza se dispune de organul de urmărire penală, în faza de urmărire penală, sau de către instanță, în cursul judecății, atunci când evaluarea unor fapte sau împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, impune opinia unui expert.

Expertiza medico-legală psihiatrică este obligatorie în cazul infracțiunii de omor, omor calificat sau a infracțiunilor comise de minorii cu vârsta între 13-16 ani, în cazul uciderii sau vătămării copilului nou-născut ori a fătului de către mamă, precum și în cazul în care organul de urmărire penală sau instanța are o îndoielă asupra stării psihice a suspectului sau inculpatului și se efectuează numai după obținerea consimțământului scris al persoanei, exprimat în prezența unui avocat ales sau din oficiu, în fața organului judiciar, în cazul minorului, și în prezența reprezentantului legal. În cazul unui refuz, judecătorul de drepturi și libertăți poate emite un mandat de aducere în scopul prezentării la comisia medico-legală psihiatrică.

Autopsia medico-legală se dispune de organul de urmărire penală, în caz de moarte violentă, când există suspiciuni de a fi violentă, sau când nu se cunoaște cauza morții, existând o suspiciune rezonabilă că decesul a fost cauzat direct sau indirect printr-o infracțiune sau în legătură cu o infracțiune.

Procurorul dispune de îndată efectuarea unei autopsii medico-legale dacă decesul s-a produs în perioada în care persoana se află în custodia poliției, a Administrației Naționale a Penitenciarelor, în timpul internării medicale nevoluntare sau în cazul oricărui deces care ridică suspiciunea nerespectării drepturilor omului, a aplicării torturii sau a oricărui tratament inuman.

Se prevede de asemenea exhumarea, autopsia medico-legală a fătului (pentru a se stabili vârsta intrauterină, capacitatea de supraviețuire în afara uterului, felul și cauza morții, și stabilirea filiației când este cazul) sau a nou născutului (pentru a se stabili dacă copilul a fost născut viu, viabilitatea, durata supraviețuirii, felul și cauza medicală a morții, data morții, dacă i s-au acordat îngrijiri medicale după naștere, precum și stabilirea filiației când este cazul), expertiza toxicologică, expertiza medico-legală a persoanei, examinarea fizică a unei persoane (numai cu consimțământul persoanei supuse examinării, sau a reprezentantului legal, în lipsa consimțământului, urmând a dispune judecătorul de drepturi și libertăți).

Expertiza ADN poate fi dispusă în faza de urmărire penală de organul de urmărire penală, iar în cazul

judecății, de instanță, cu privire la mostrele prelevate în cursul examinării fizice și cu privire la orice alte probe ce au fost găsite sau ridicate, când este necesară pentru a stabili identitatea unei persoane sau dacă urmele găsite provin de la suspect, inculpat sau de la persoana vătămată.

Fotografierea și amprentarea persoanei reținute sau arestate, sau a altor persoane, chiar și în lipsa consimțământului acestora, pot fi dispuse de organele de urmărire penală.

Titlul V ‘‘Măsurile preventive și alte măsuri procesuale’’ definește condițiile generale de aplicare a acestora, și anume existența probelor din care rezultă bănuiala rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune, scopul acestor și anume acela al asigurării bunei desfășurări a procesului penal, al administrării corecte a probelor, al împiedicării sustragerii suspectului sau inculpatului de la urmărirea penală, de la judecată sau de la executarea pedepsei ori a măsurii educative sau al prevenirii săvârșirii unei alte infracțiuni.

Totodată, se prevede că orice măsură trebuie să fie proporțională cu gravitatea acuzației aduse precum și necesară pentru realizarea scopului urmărit.

Măsurile preventive sunt reținerea, controlul judiciar, controlul judiciar pe cauțiune, arestul la domiciliu, arestarea preventivă.

Reținerea poate fi luată de organul de cercetare penală sau de procuror, față de suspect sau inculpat, doar în faza urmăririi penale pe o perioadă de maxim 24 de ore, suspectul sau inculpatul având posibilitatea atacării cu plângere a ordonanței procurorului la primul procuror sau procurorul ierarhic superior. Sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți în vederea luării măsurii arestării preventive, se face cu cel puțin 6 ore înainte de expirarea duratei reținerii.

Controlul judiciar poate fi luat față de inculpat, în cursul urmăririi penale, de către procuror, în mod excepțional, pentru cel mult 5 zile, sub condiția confirmării de către judecătorul de drepturi și libertăți, sau de către judecătorul de drepturi și libertăți, în procedura de cameră preliminară, de către judecătorul de cameră preliminară, iar în cursul judecății, de către instanța de judecată.

Celelalte măsuri pot fi luate față de inculpat, în cursul urmăririi penale de către judecătorul de drepturi și libertăți, în procedura de cameră preliminară, de către judecătorul de cameră preliminară, iar în cursul judecății, de către instanța de judecată.

Judecătorul de drepturi și libertăți, precum și judecătorul de cameră preliminară se pronunță prin încheiere, iar împotriva încheierilor prin care dispune asupra măsurilor preventive se poate declara de procuror sau de inculpat, contestație, ce se judecă de judecătorul de drepturi și libertăți respectiv de judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară.

Încheierile prin care instanța dispune asupra măsurilor preventive pot fi atacate de inculpat și procuror cu contestație.

În cazul în care se dispune trimiterea în judecată a inculpatului față de care s-a dispus o măsură preventivă, rechizitoriul și dosarul cauzei se înaintează judecătorului de cameră preliminară de la instanța competentă cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei acesteia, urmând ca în termen de 3 zile de la înregistrarea dosarului, acesta să verifice legalitatea și temeinicia măsurii preventive, dispunând doar în caz de necesitate menținerea acesteia.

În cursul judecății, în termen de 3 zile de la înregistrarea dosarului instanța verifică din oficiu legalitatea și temeinicia măsurii preventive.

Arestul la domiciliu poate fi dispus de către judecătorul de drepturi și libertăți, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată, dacă există vreunul dintre următoarele cazuri: lipsirea totală de libertate a inculpatului nu este justificată în raport cu vârsta, starea sănătății, situația familială ori alte împrejurări relevante privitoare la persoana acestuia sau luarea acestei măsuri este suficientă pentru asigurării bunei desfășurări a procesului penal, al administrării corecte a probelor, al împiedicării sustragerii suspectului ori a inculpatului de la urmărirea penală, de la judecată sau de la executarea pedepsei ori a măsurii educative sau al prevenirii săvârșirii unei alte infracțiuni. Măsura nu poate fi dispusă cu privire la inculpatul față de care există motive verosimile de a bănuși că a săvârșit o infracțiune asupra unui membru de familie și cu privire la inculpatul care a fost condamnat definitiv anterior pentru infracțiunea de evadare, afară de cazul când pentru această condamnare a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare.

Măsura arestului la domiciliu constă în obligația impusă inculpatului, pe o perioadă determinată, de a nu părăsi imobilul unde locuiește în mod statomic, fără permisiunea organului judiciar care a dispus măsura sau în fața căruia se află cauza și de a se supune unor restricții stabilite de acesta.

Pe durata arestului la domiciliu, sunt impuse inculpatului respectarea anumitor obligații:

a) să se prezinte în fața organului de urmărire penală, a judecătorului de drepturi și libertăți, a judecătorului de cameră preliminară sau a instanței de judecată ori de câte ori este chemat;

b) să nu comunice, pe orice cale, cu persoana vătămată sau membrii de familie ai acesteia, cu alți participanți la comiterea infracțiunii, cu martorii ori experții, precum și cu orice alte persoane care nu locuiesc în mod obișnuit împreună cu el sau nu se află în îngrijirea sa.

Judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată poate dispune ca, pe durata arestului la domiciliu, inculpatul să poarte permanent un sistem electronic de supraveghere, cu acordul său.

Pe durata măsurii, inculpatul poate părăsi imobilul pentru prezentarea în fața organelor judiciare, la chemarea acestora.

La cererea inculpatului, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, prin încheiere, îi poate permite acestuia părăsirea imobilului pentru prezentarea la locul de muncă, la cursuri de învățământ sau de pregătire profesională ori la alte activități similare sau pentru procurarea mijloacelor esențiale de existență, precum și în alte situații temeinic justificate, pentru o perioadă determinată de timp, dacă acest lucru este necesar pentru realizarea unor drepturi ori interese legitime ale inculpatului. În cazuri urgente, părăsirea imobilului, se poate face fără permisiune, însă cu informarea imediată a organului de poliție însărcinat cu supravegherea sa și organul judiciar care a luat această măsură.

Durata arestului la domiciliu nu poate depăși 30 de zile, în cursul urmăririi penale, putând fi prelungit în caz de necesitate, fără însă a se depăși durata de 180 de zile. Arestul la domiciliu este considerat arest preventiv.

Arestarea preventivă poate fi luată dacă există una din următoarele situații:

a) inculpatul a fugit ori s-a ascuns, în scopul de a se sustrage de la urmărirea penală, de la judecată sau de la executarea pedepsei ori a măsurii educative sau a făcut pregătiri de orice natură pentru astfel de acte;

b) inculpatul încearcă să influențeze un alt participant la comiterea infracțiunii, un martor ori un expert sau să distrugă, să altereze, să ascundă ori să sustragă mijloace materiale de probă sau să determine o altă persoană să aibă un astfel de comportament și, din acest motiv, există pericolul ca administrarea probelor să fie îngreunată;

c) inculpatul exercită presiuni asupra persoanei vătămate sau încearcă să realizeze o înțelegere frauduloasă cu aceasta;

d) inculpatul pregătește săvârșirea unei noi infracțiuni sau, după punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, există motive verosimile de a crede că a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune.

Măsura poate fi luată și în cazul în care sunt motive verosimile să se creadă că acesta a săvârșit o infracțiune intenționată contra vieții, o infracțiune prin care s-a cauzat vătămarea corporală sau moartea unei persoane, o infracțiune contra securității naționale prevăzută de Codul penal și de alte legi speciale, o infracțiune de trafic de stupefiante, trafic de arme, trafic de persoane, acte de terorism, spălare a banilor, falsificare de monede sau alte valori, șantaj, viol, lipsire de libertate, evaziune fiscală, o infracțiune de corupție, o infracțiune săvârșită prin mijloace de comunicare electronică sau o altă infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa de 5 ani închisoare sau mai mare și, pe baza evaluării gravității faptei, a modului și a circumstanțelor de comitere a acesteia, a anturajului și a mediului din care acesta provine, a antecedentelor penale și a altor date relevante privitoare la persoana acestuia, privarea sa de libertate este necesară pentru înlăturarea unui pericol concret și actual pentru ordinea publică.

De asemenea este necesar ca în celelalte situații, pedeapsa prevăzută de lege să fie detențiunea pe viață sau închisoare mai mare de 2 ani.

În cursul urmăririi penale, durata arestării preventive a inculpatului nu poate depăși 30 de zile, putând fi prelungită, fără a se depăși durata totală de 180 de zile.

Arestarea preventivă a inculpatului poate fi dispusă în procedura de cameră preliminară și în cursul

judecății, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată în fața căreia se află cauza, pentru o perioadă de cel mult 30 de zile.

În cursul judecății în prima instanță și în apel, durata totală a arestării preventive a inculpatului nu poate depăși un termen rezonabil, și nu poate fi mai mare de 2 ani, în cazul infracțiunilor pedepsite cu închisoarea de până la 10 ani, și respectiv de 3 ani, în cazul infracțiunilor pedepsite cu detențiunea pe viață sau închisoarea de 10 ani sau mai mare.

Dacă la expirarea termenelor, subzistă temeiurile care au determinat arestarea inițială, instanța poate dispune înlocuirea măsurii cu o altă măsură preventivă.

În cazul în care se constată că inculpatul arestat preventiv suferă de o boală care nu poate fi tratată în rețeaua Administrației Naționale a Penitenciarelor, este prevăzută întemarea sub pază permanentă într-o unitate medicală din rețeaua medicală a Ministerului Sănătății Publice, pe perioada efectuării tratamentului.

Suspectului sau inculpatului minor îi pot fi aplicate reținerea sau arestarea preventivă, doar dacă efectele pe care le-ar avea asupra personalității și dezvoltării acestuia nu sunt disproporționate cu scopul măsurii. Arestarea preventivă se poate dispune în cursul urmăririi penale pe o durată de cel mult 20 de zile, fără a se depăși un termen rezonabil, în orice caz nu mai mare de 90 de zile. În procedura de cameră preliminară și în cursul judecății, arestarea preventivă se poate dispune pe o perioadă de cel mult 30 de zile. Durata maximă a arestării preventive în cursul judecății și în apel nu poate depăși un termen rezonabil și nu poate fi mai mare de 9 luni în cazul infracțiunilor pedepsite cu închisoarea de până la 10 ani, și respectiv de 18 luni, în cazul infracțiunilor pedepsite cu detențiunea pe viață sau închisoarea de 10 ani sau mai mare.

Față de minorul cu vârsta cuprinsă între 13 și 16 ani, reținerea și arestarea preventivă pot fi dispuse sub condiția pedepsei detențiunii pe viață sau pedepsei închisorii de 10 ani sau mai mare, ca pedeapsă prevăzută pentru infracțiunea săvârșită.

Un capitol distinct este rezervat aplicării provizorii a măsurilor de siguranță cu caracter medical.

Obligarea la tratament medical, întemarea medicală pot fi dispuse cu caracter provizoriu de judecătorul de drepturi și libertăți, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară, pe durata procedurii de cameră preliminară sau instanța, în cursul judecății.

Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare pot fi dispuse de procuror, în fază de urmărire penală, de judecătorul de cameră preliminară, în procedura de cameră preliminară, de instanța de judecată, în faza de judecată. Măsurile asigurătorii dispuse de procuror pot fi atacate cu plângere la judecătorul de drepturi și libertăți.

Titlul VI “Acte procesuale și procedurale comune” analizează citarea, comunicarea actelor procedurale mandatul de aducere, termenele, cheltuielile judiciare, nulitățile, amenda judiciară.

În materia citației, se prevede posibilitatea citării și pe cale electronică.

În materia mandatului de aducere se prevede ca element de noutate, că acesta poate fi dispus, în cursul urmăririi penale, la cererea motivată a procurorului, de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a întocmit propunerea, în cazul în care pentru executarea mandatului de aducere este necesară pătrunderea într-un domiciliu sau sediu, iar în celelalte cazuri de procuror.

Partea specială

Titlul I „Urmărirea penală” analizează scopul urmăririi penale, modurile de sesizare ale organelor judiciare(plângerea, denunțul, plângerea prealabilă, sesizarea din oficiu), supravegherea exercitată de procuror în activitatea de urmărire penală, procedura administrării anticipate a probatoriului, suspendarea urmăririi penale, clasarea, renunțarea la urmărire penală, continuarea urmăririi penale la cererea suspectului sau inculpatului, terminarea urmăririi penale, efectuarea urmăririi penale de procuror, rezolvarea cauzelor și sesizarea instanței, reluarea urmăririi penale, plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală,

Este introdus caracterul secret al procedurii în faza de urmărire penală, posibilitatea depunerii plângerii în formă electronică, sub condiția de formă a semnăturii electronice.

Procedura administrării anticipate a probatorului este prevăzută pentru situațiile în care există riscul ca unele probe să nu mai poată fi administrate în fața instanței. Cererea este formulată de organele de cercetare, adresată procurorului care sesizează în vederea admiterii sau respingerii de judecătorul de drepturi și libertăți, care este obligat să o soluționeze cu participarea procurorului, în termen de maxim 3 zile de la înregistrarea cererii. Administrarea anticipată a probatorului este efectuată de judecătorul de drepturi și libertăți.

Suspendarea urmăririi penale se dispune și pe perioada desfășurării procedurii de mediere.

Soluțiile de neurmărire penală și netrimiteri în judecată cuprind clasarea (nu sunt întrunite condițiile de fond și formă esențiale ale sesizării, există unul din cazurile în care nu poate fi pusă în mișcare acțiunea penală sau nu mai poate fi exercitată), renunțarea la urmărire penală.

Renunțarea la urmărire penală se poate dispune când nu există interes public în urmărirea penală a inculpatului, în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau pedeapsa închisorii de cel mult 5 ani (poate fi dispusă doar după punerea în mișcare a acțiunii penale și înainte de sesizarea camerei preliminare). Procurorul poate dispune ca inculpatul să îndeplinească una sau mai multe dintre următoarele obligații:

- a) să înlăture consecințele faptei penale sau să repare paguba produsă ori să convină cu partea civilă o modalitate de reparare a acesteia;
- b) să ceară public scuze persoanei vătămate;
- c) să plătească o anumită sumă către un centru pentru protecția drepturilor victimelor infracțiunilor;
- d) să-și îndeplinească obligațiile de întreținere scadente;
- e) să execute un anumit serviciu umanitar sau în folosul comunității, cu acordul inculpatului.

Dacă inculpatul nu dovedește îndeplinirea obligațiilor în termen de 6 luni de la emiterea ordonanței, procurorul revocă ordonanța iar o nouă renunțare la urmărirea penală nu mai este posibilă în aceeași cauză.

Este prevăzută posibilitatea preluării cauzelor de la alte parchete de procurorii din cadrul parchetului ierarhic superior, în vederea efectuării urmăririi penale, cu dispoziția motivată a conducătorului parchetului ierarhic superior.

Reluarea urmăririi penale se dispune în cazul în care judecătorul de cameră preliminară a dispus restituirea cauzei, precum și în caz de încetare a cauzei de suspendare sau de redeschidere a urmăririi penale.

Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală este de competența prim-procurorului, procurorului general, procurorului șef de secție din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar în cazul respingerii acestora, plângerea este de competența judecătorului de cameră preliminară.

Titlul II „Camera preliminară”.

Procedura camerei preliminare este reglementată în scopul verificării legalității trimiterii în judecată, precum și verificării legalității administrării probelor ori efectuării actelor procesuale de către organele de urmărire penală. Totodată, dacă față de inculpat, s-a luat o măsură preventivă, judecătorul de cameră preliminară, verifică și legalitatea și temeinicia măsurii.

Durata procedurii este de cel mult 30 de zile de la data înregistrării cauzei la instanță, fără a fi mai mică de 10 zile.

Procedura prevede comunicarea rechizitoriului inculpatului, care are posibilitatea de a formula cereri și ridica excepții până la data stabilită pentru soluționarea cererii de deschidere a judecății. Inculpatul își poate angaja avocat ales, care poate depune note scrise, cu cel puțin 10 zile înainte de data fixată pentru soluționarea cererii de deschidere a judecății, iar în cazul în care nu își angajează avocat ales, iar asistența juridică este obligatorie, avocatul desemnat poate depune note scrise cu cel puțin 3 zile înainte de data stabilită.

În cazul în care rechizitoriul nu are toate mențiunile obligatorii, judecătorul de cameră preliminară dispune acoperirea omisiunilor în cel mult 5 zile și sesizează conducătorul parchetului.

Judecătorul de cameră preliminară, la termenul fixat verifică competența instanței sesizate, soluționează cererile și excepțiile ridicate, exclude probele administrate cu încălcarea dispozițiilor legale.

Judecătorul de cameră preliminară dispune prin încheiere începerea judecății, sau restituirea cauzei la

parchet. Împotriva încheierii pot face contestație procurorul și inculpatul, care se judecă de judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară celei sesizate.

Titlul III „Judecata” consacră principiile de oralitate, nemijlocire, contradictorialitate, publicitate ale ședinței de judecată, cadrul judecării în primă instanță, judecata pe baza probelor administrate în fază de urmărire penală, cercetarea judecătorească, deliberarea și hotărârea instanței, apelul ca și cale ordinară de atac, căile extraordinare de atac (recursul în casație, revizuirea, redeschiderea procesului în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate, recursul în interesul legii)

Judecata se poate face pe baza probelor administrate în fază de urmărire penală, dacă până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul declară personal sau prin înscris autentic, că recunoaște în totalitate săvârșirea faptelor reținute în actul de sesizare a instanței și solicita ca judecata să se facă în baza probelor administrate în fază de urmărire penală. După admiterea cererii, instanța poate administra din oficiu probe. În acest caz, inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, în cazul pedepsei închisorii și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, în cazul pedepsei amenzii.

În cazul în care nu se aplică dispozițiile prevăzute pentru judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, probele necontestate de către părți nu se readministrează.

În cadrul cercetării judecătorești, se remarcă obligativitatea citirii actului de sesizare de procuror, schimbarea ordinii ascultării părților, inculpatul fiind ascultat după ascultarea persoanei vătămate, a părții civile, a părții responsabile civilmente și după administrarea probelor propuse de către procuror, persoana vătămată sau de părți, obligația procurorului de a întreba inculpatul dacă își manifestă acordul pentru a presta o muncă neremunerată în folosul comunității, în cazul în care va fi găsit vinovat.

Rezolvarea acțiunii penale include soluții după caz de condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal.

Recursul în casație, ca și cale extraordinară de atac, este dat în competența Înaltei Curți de Casație și Justiție, și are ca obiect deciziile pronunțate de curțile de apel, ca instanțe de apel, cu excepția deciziilor prin care s-a dispus rejudecarea cauzelor. Termenul de introducere este de 30 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii.

Cazurile în care se poate introduce recursul în casație sunt limitativ prevăzute și anume:

1. în cursul judecării nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei;
2. completul stabilit aleatoriu pentru soluționarea cauzei a fost schimbat, cu încălcarea legii, pe parcursul judecării ori dacă hotărârea a fost pronunțată de alt complet decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului;
3. instanța nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate;
4. judecata a avut loc fără participarea procurorului sau a inculpatului, când aceasta era obligatorie, potrivit legii;
5. judecata a avut loc în lipsa avocatului, când asistența juridică a acestuia era obligatorie potrivit legii;
6. ședința de judecată nu a fost publică, în afara de cazurile când legea prevede altfel;
7. judecata în apel a avut loc fără citarea legală a unei părți, sau care deși legal citată a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;
8. inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală;
9. inculpatul a fost condamnat deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal;
10. în mod greșit s-a dispus încetarea procesului penal;
11. hotărârea cuprinde motive contradictorii ori motive străine de natura cauzei sau există o contradicție între considerentele și dispozitivul hotărârii;
12. instanța nu a procedat la ascultarea inculpatului prezent, dacă ascultarea era posibilă;
13. instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești;
14. nu s-a constatat grațierea sau, în mod greșit, s-a constatat că pedeapsa aplicată inculpatului a fost grațiată;
15. s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege;
16. instanța și-a întemeiat hotărârea pe probe pentru care a fost aplicată sancțiunea excluderii sau în mod greșit s-a aplicat sancțiunea excluderii cu privire la probe legal administrate.

Procurorul nu poate introduce recurs în casație, în caz de achitare a inculpatului, în vederea condamnării.

Procedura judecării recursului în casație presupune faza admiterii în principiu, ce se desfășoară în camera

de consiliu, după depunerea raportului de magistratul asistent și faza judecării.

Revizuirea, o altă cale extraordinară de atac, poate fi folosită împotriva hotărârilor judecătorești definitive, atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă și este pusă la dispoziția procurorului pentru latura penală, a părților din proces, în limita calității lor procesuale, sau a unui membru de familie al condamnatului, chiar și după moartea acestuia, dar numai dacă cererea este în favoarea condamnatului. Competența de soluționare aparține instanței care a judecat cauza în primă instanță, iar cererea se adresează acestei instanțe. Procedura de soluționare prevede faza admiterii în principiu și faza judecării cererii.

Este prevăzută revizuirea în cazul hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, cererea urmând a se introduce la Înalta Curte de Casație și Justiție, care va judeca cererea în complet de 9 judecători.

Redeschiderea procesului în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate este prevăzută pentru situația în care această persoană condamnată definitiv, judecată în lipsă, cere redeschiderea, în termen de 6 luni din ziua în care a luat cunoștință că s-a desfășurat un proces penal împotriva sa, dacă nu s-a împlinit termenul de prescripție. Persoana judecată în lipsă este inculpatul care nu a avut cunoștința de proces, sau deși a avut cunoștința de proces în orice mod a lipsit în mod justificat de la judecarea cauzei.

Redeschiderea este prevăzută și pentru situația în care un stat străin a dispus extrădarea sau predarea condamnatului în baza mandatului european de arestare iar condamnatul a formulat cerere de redeschidere a procesului în termen de 6 luni de la predarea sa. Procedura prevede faza admiterii în principiu și faza judecării cererii.

Recursul în interesul legii este prevăzut ca o cale extraordinară de atac, pentru interpretarea și aplicarea unitară a legii penale și de procedură penală pe întreg teritoriul țării.

Pot promova recurs în interesul legii, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu ori la cererea ministrului justiției, sau colegiile de conducere ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, ale curților de apel ori ale parchetelor de pe lângă curțile de apel.

Cererea este de competența secțiilor unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar la primirea cererii, trei judecători din cadrul secției penale sunt desemnați să întocmească un raport, raport ce poate cuprinde la solicitarea acestora, părerea unor specialiști recunoscuți asupra chestiunilor de drept soluționate diferit. Recursul se susține în fața Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau procurorul desemnat de acesta, de către judecătorul desemnat de colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv al curții de apel sau de către procurorul desemnat de colegiul de conducere parchetului de pe lângă curtea de apel.

Titlul IV „Proceduri speciale” analizează acordul de recunoaștere a vinovăției, urmărirea și judecarea unor infracțiuni flagrante, procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice, procedura în cauzele cu infractori minori, procedura dării în urmărire, procedura reabilitării, procedura reparării pagubei materiale sau a daunei morale în caz de eroare judiciară sau în caz de privare nelegală de libertate sau în alte cazuri, procedura în caz de dispariție a dosarelor judiciare și a înscrisurilor judiciare, procedura privind cooperarea judiciară internațională și punerea în aplicare a tratatelor internaționale în materie penală.

Acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi încheiat între procuror și inculpatul major, după punerea în mișcare a acțiunii penale, și are ca obiect recunoașterea faptei și a încadrării juridice și privește felul și cuantumul pedepsei, forma de executare. Poate fi inițiat de oricare dintre aceste două categorii, iar limitele acordului sunt stabilite prin avizul prealabil al procurorului ierarhic superior. Este limitat la infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau a închisorii de cel mult 5 ani.

În urma acestui acord, inculpatul beneficiază de o reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, iar în cazul amenzii, de o reducere cu o pătrime.

Consecința acordului, asupra căruia nu se mai poate reveni este neîntocmirea rechizitoriului.

Acordul și dosarul de urmărire penală sunt trimise instanței a căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, iar instanța, dacă admite acordul, dispune condamnarea inculpatului la o pedeapsă ce nu poate fi mai mare decât cea solicitată de procuror, sau respinge acordul, dispunând continuarea cercetării.

În cazul în care între părți s-a încheiat tranzacție sau acord de mediere cu privire la acțiunea civilă, instanța

ia act de aceasta prin sentință, în celelalte cazuri, instanța dispune disjungerea acțiunii civile și trimiterea ei la instanța competentă potrivit legii civile.

Sentința pronunțată de instanță poate fi atacată de procuror cu apel în termen de 10 zile.

În cadrul procedurii privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice, se reține ca element de noutate, posibilitatea numirii unui mandatar, de judecătorul de drepturi și libertăți, în cazul în care urmărirea penală se efectuează și împotriva reprezentantului legal al acesteia.

Măsurile preventive ce pot fi luate față de persoana juridică au fost trecute în competența judecătorului de drepturi și libertăți.

Procedura în cauzele cu minori prevede că aceste cauze se judecă de urgență și cu precădere, ascultarea minorului având loc o singură dată, reascultarea fiind admisă doar în cazuri temeinic justificate.

Procedura reabilitării prevede caracterul nepublic al ședinței în care se soluționează cererea.

Acțiunea în regres în cazul procedurii reparării pagubei materiale sau a daunei morale în caz de eroare judiciară sau în caz de privare nelegală de libertate sau în alte cazuri poate fi îndreptată împotriva instituției la care este asigurat pentru despăgubiri în caz de prejudicii provocate în exercițiul profesiei cel care, cu rea-credință ori din culpă gravă profesională, a provocat situația generatoare de daune, iar statul trebuie să dovedească în cadrul acțiunii în regres, că cel asigurat a produs cu rea-credință sau culpă gravă profesională, eroarea judiciară sau privarea nelegală de libertate cauzatoare de prejudicii.

În cadrul procedurii privind cooperarea judiciară internațională și punerea în aplicare a tratatelor internaționale în materie penală, sunt incluse dispoziții privind asistența judiciară internațională.

Titlul V „Executarea hotărârilor penale”.

Dispozițiile au avut în vedere noile reglementări din proiectul noului Cod penal, multe din atribuții fiind date judecătorului delegat cu executarea.

Cazurile de amânare, respectiv întrerupere a executării pedepsei au fost regândite, fiind stabilite două situații în care instanța poate dispune amânarea sau încetarea și anume atunci când se constată pe baza unei expertize medico-legale că cel condamnat suferă de o boală gravă care face imposibilă executarea imediată a pedepsei și când o condamnată este gravidă sau are un copil mai mic de un an.

Executarea pedepsei se amână sau se întrerupe până când starea de sănătate se va ameliora sau până la încetarea cauzei.

Amânarea sau întreruperea executării pedepsei nu pot fi dispuse dacă condamnatul și-a provocat singur starea de boală în cazul refuzului tratamentului medical, al intervenției chirurgicale, prin acțiuni de autoagresiune sau prin alte acțiuni vătămătoare, sau în situația în care se sustrage efectuării expertizei medico – legale.

Hotărârea pronunțată asupra cererii de amânare sau întrerupere a executării pedepsei poate fi atacată cu contestație la instanța ierarhic superioară, în termen de 3 zile de la pronunțare, de procuror, de la comunicare pentru condamnat. Instanța de executare și administrația locului de deținere țin evidența întreruperilor acordate. Dacă la expirarea termenului de întrerupere cel condamnat la pedeapsa închisorii nu se prezintă la locul de deținere, administrația trimite de îndată o copie de pe mandatul de executare organului de poliție, în vederea executării.

Titlul VI “Dispoziții finale” prevede intrarea în vigoare a codului în termen de 1 an de la data publicării.